MF nr 95077

Skrzynia 15: II-35

UNDO. Oświata i szkolnictwo, sprawy kulturalne. Współpraca z kooperatywami.
Ukr., pol. 1926-1936 r. Rps. masz., masz. powiel., druk. 35x22 cm i mniej. K.562.

Mf.

V. Ochima

Р. 443/34
КАНЦЕЛЯРІЯ
ФІЛІЇ Т-ВА ПРОСВІТА
в Устріках долішних

1987/34

Устріки, дня 22.XI.1934 р.

Високоповажаний Пан Посол
Др. Степан Біляк адвокат

Л ь в і в.

Високоповажаний Пане Посол.

Підписаний Виділ Філії Т-ва "Просвіта" в Устріках звертається отсим до Вас, Пане Посол, з просьбою виголосити вступне слово на "Святі Просвіти" полученім зі Святом Федьковича, яке відбудеться в Устріках долішних в дні 9.XII.ц.р.у вечірних годинах.
Підписаний Виділ думає, що Пан Посол не відмовлять його гарячій просьбі, а це зі згляду на важність нашого святя, котре набирає для Устрік великого значіння зі згляду на специфічні обставини нашої бойко-лемківської території. Тому, що політичної праці тут майже ніякої нема, а просвітянське життя щойно поволи виходить зі своїх примітивних форм - одиноко імпрезою не лиш культурно-освітнього але і політичного характеру являється у нас щорічне "Свято Просвіти", яке згромаджує в Устріках велику кількість не лиш місцевих але дооколичних громадян.
Повищі обставини дозволяють підписаному Виділові турбувати Вас Пане Посол, своїм проханням та дають переконання, що його просьба буде прихильно полагоджена.
Колиб однак надзвичайні обставини не позволили Панові Послові приїхати до нас в повищому дні з дорогою для нас гостиною - підписаний Виділ просить порозумітись у нашій справі зі Секретаріятом У.Н.Д-а в ціли конечного виделегування котрогось з наших представників на повище наше свято.
Про остаточне полагодження отсеї просьби підписаний Виділ просить його вчасно повідомити.

За Виділ Філії Т-ва "Просвіта" в Устріках:

голова

ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ" В УСТРИКАХ ДОЛІШНІХ

секретар

1937

Львів, дня 26.листопада 1934.

До
Хвального Виділу Філії Т-ва "ПРОСВІТА"
на руки Вп.Голови Др. Сеньківського

в Устрі ках

У відповіді на запрошення Хвального Виділу з дня 22.листопада 1934.р. у справі приїзду п.посла др.Степана Біляка до Устрік на день 9.грудня ц.р. на свято в честь Юрія Федьковича, доносимо,що п.посол др.Біляк на це свято приїде та згідно з Вашим бажанням виголосить вступне слово на згаданому Святі.

Повідомляючи Вас про те,остаємо

з глибокою пошаною

Црлка 4

ПРИЧИНОК ДО ОБСТАВИН, СЕРЕД ЯКИХ МУСЯТЬ СТУДІЮВАТИ СТУДЕНТИ-УКРАЇНЦІ НА ПОЛЬСЬКИХ ВИСОКИХ ШКОЛАХ.

Галіцей Петро студ. 3 року Виділу Інжинірії Сухопутної і Водної Політехніки Львівської, арештований 30.VIII.1930 р. у Львові при вул. Ласічній ч.2, просидів у поліційних арештах при вул. Казимирівській і Баторого до дня 15.X.1930 р. Арентовано його без жадних мотивів, чого доказом є, те, що не був переслуханий ані разу на поліції, опріч стягнення генералій і нічого поліція йому не закидала. По звільненні 15.X.1930 р. вписався в 3 дні пізніше згаданий студент без жадки перепон на Львівську Політехніку і почав нормально дальше перервані студії. Дня 6.XII.1930 р. дістав письмо від Прокуратури Окружного Суду рейон IX. Нр.125/30, в якім пишеться: "Dochodzenia przeciw Panu o działalność antypaństwową umorzyłem w myśl art.246 §.1 kpk". -Здавалосьби, що справа залагоджена, та 15.IV.1931 р. покликав декан Виділу Інжинірії проф.Др.Володимир Стожек згаданого студента до Деканату і заявив йому устно, що на підставі письма Прокуратури до Політехніки з дня 6.XII.1930 р. має Політехніка перевести проти него слідство закидаючи йому провину проти 58 пар. Рівночасно Декан жадав вияснення у тій справі. На те показав згаданий студент документ тої Прокуратури, яким вона уморила цю справу. Декан заявив, що справа буде залагоджена додатково. У 2 дні пізніше це є 17.IV.1931 р. Скомпский асистент проф.Войтана II.катедри мірництва на вправах з мірництва відчитав голосно до усіх студентів на салі, що студ.Галібей Петро нема права робити вправ, бо є завішений у правах студента. На другий день 18.IV. 1931 р. на питання чому не може робити дальших вправ заявив йому асистент, що на рішення Сенату Політехніки з дня 20.III.1931 р. є згаданий студент завішений у правах студента. Характеристичного не сказав Декан. Дальше пішли й інші професори, [illegible] помочі і вказівок у вправах. Інтересований удався [illegible] Декана і цей заявив, що справу вияснить в найближчу, яка збереться дня 24.IV.1931. На тій раді [illegible] 28.квітня ц.р. На інтерпеляцію інтересованого [illegible] ня, цей заявив йому, що Рада Виділу пере[illegible] Сенатови. А на просьбу, щоб Деканат да[illegible]

вішено його у правах,бо хоче боронити своїх прав шукучи відповідне письмо до Сенату, відповів, що не потрібне є ще і булоби без жадних успіхів.На те просив його студент, щоб він порозумівся в ц.Ректором у тій справі і щоб останній зарядив обігове голосування ще перед засіданням Сенату, на що Декан згодився. На інтерпеляцію 4.V.д.р. заявив Декан, що справа пішла в обігове голосування і буде за 2-3 дні вирішена. Та на питання б.правня ц.р. сказав, що справа не є рішена і мусить іти таки на засідання Сенату.

Справа не булаб страшна, якби це діялось не перед кінцем шкільного року, а дальше, якби була залагоджена скоро, без огляду на вислід, бо можнаб було примінитись до її рішення і не тратити дорогого майже 2 місяці часу. Цей випадок не є один. В такім самім положенні є багато студентів-українців як прим. Олекса Пасіка студ. 3 року Виділу Інжинірії, Галайчук Богдан, студ.І.р.Вид.Інж.

Львів,дня 12.травня 1931.р.

-2- до Школи

Ф-ор Ак 2519/30

6

ГОДІ МОВЧАТИ.

/ Переношення Українського вчительства /

Під нинішню пору, де всі культурні народи приявують найбільшу вагу як в належнім вихованні свого покоління, довго о це, щоби молодь образувалася в рідній мові, та плекала рідню культуру при допомозі рідного учителя,- то ми українці позбавлені цего права. Пішла короткока филя на буття учительства української народности і то в цей власне мент, коли польський нарід і польське учительство святкує 25-літтє борби о польську школу і польського учителя з часів кураторів Апухтинів і пр. а під російського панування на польських землях. До нас дрходять сумні вісти масового перекидування українського учительства на чужі території,- і то учительства, що визначує вилося найкращими характерами, працьовитостю а навіть аполітичностю. Все це робиться на основі нібито закону, бо учительської прґматики - для "добра школи". Цей закон в попередній соймовій каденції належно освітлювали наші соймові посли, зокрема пос. Великановіч спеціяльни внеском домагався зновелізованя цього закону, а навіть санаційний табор признавав, що його надужиновле „е через передвчасне розвязання сойму не могло нічо зминитися. Велику вину поносить ту дехто з польського вчительства в Бойми /чи не пос. Смуліковскі/, бо якраз учителі "Звьонзку" грали на проволоку після вказівок п. Міністра і свої осягнули. Зараз повторяється 1924 рік панування Стася Грабского на стільці міністра освіти. Тоді перекинено около 40 сил на етнографічно польські території,- а нині протягом жовтня і листопада перекинено 25 найінтеліґентніших учительських сил, головно з ... нославівського воєвідства. Хочемо подати деякі конкретні ... доказ, що не мав п. Міністер основ до користування з §. ... матики і що мабуть впав жертвою невірних інформацій ... внесків льокальних чинників. І так,

1./ ТИРЧАНЩИНА : Перенесено ПП. Анну П... Осьвенцім; її муж мусів остати в Завадці. В... а навіть в громадянськім житті майже брал...

Хаджай Володимир вістав перен... кого позіту і розлучений з жінкою.

Був зразковим учителем, а ціла його провина – як в допитах зізнав інсп.Бережніцкий /відомий ендек і українофер/ – була та, що місцеве парубоцтво не записувалося до "отвельца" /поляків ту нема ані 1%/ – а також ревно поборював піянство, чим не міг бути вдоволений поляк-коршмар і громадський писар в одній особі.

Кузьмаківна Евгенія перенесена до Повенщини,хора, не анґажувалася в політичному житті, а в школі була одною з найкращих учительських сил. Мабуть було зле, що нарід до неї горнувся за її працю в школі. Не мала ніколи доходжень.

Ковальський Миколай в Либухорі,зелі найдальшім в горах, поборював неграмотність і піянство.Був працьовитим і поважним учителем. Куратторія перенесла його в Краківську Кураторію.

2./ ДОЛИНЩИНА: Чолій Володимир з Перегінська перенесений до Келецького.Розлучений з жінкою хорою на серце.Сам хорий на нерви жолудок і з воєнною протезою.Одинока мабуть провина, що був головою філії "Сільського Господаря".

Паньків Михайло з Перегінська перенесений до Любельщини Інспектор Ковалішин докоряв, "не пшиста, з особами врого услособленими до паньства"; але як учитель жадав слідства, тоді мовчать і переносять.

Білозор Филимон з Тростянця перенесений до Пінчова /Келецке/ розлучений з жінкою. Не мав ніколи найменших замітів.

Миговичева Іванна з Перегінська перенесена до Люблинщини. Не мала проти себе ніяких замівів.

3./ НАДВІРНЯНЩИНА : Лилик Іван учитель 7-клясової школи в Надвірній перенесений на село в Келецке, один з найповажні учителів. Був членом Повітової Шкільної Ради, мав всі учи іспити і вирізнявся небуденною інтеліґенцією і совісни ням своїх обовязків. Цікаві ми почути від п.Міністра тиви "добра школи".

Моравецький Михайло з Ланчина до пові 20 літ служби та виховав там кілька поколін "шкідливим". Про його вдачу хай свідчать от шені до розплаканої дітвори: "Більше вже 17 літ учив я Ваших батьків і матерей і Вас основ правди і любови.Ненави

і нею ніколи не руководився". - Мабіть чи не найбільшою його провиною було основання зразкового діточого хору, якому в часі одного виступу сам староста виказ ґ ував 500 Зол. допомоги на одіж для дітвори. В школі належав до найкращих методиків. Від політичного життя стояв осторонь, бо як сам каже : "ми учителі-українці ніяких провин не допіскаємося ; нам навіть не вільно знати за що переносять." - Написав хтось щось" а пан Міністр "для добра школи" переніс ", до того тяжко хорий. З того повіту перенесено двох на західні землі Польщі цього року весною.

4./ СТАНИСЛАВІВЩИНА: Припхан Юрій в Бриян перенесений до вовв.варшавського в далеку сельську вакутину.Оставив на місці жінку і 5 дітий. Як прочі в політичному житті не інтересований.

5./ МОСТИЩИНА: Кривяк Степан з Волітищовичі до повіт Середав,

Сталович Іван до вовв.Варшавського,

Федевич Тимотей з Черняви до Краківської Куратор і ї.

6./ ЯРОСЛАВЩИНА:

Прокоп Александер з Куровичі до Люблинської Куратор і ї

7./ ЯВОРІВЩИНА:

Паздрій Василь - до Краківського Куратор і ї

8./ ЛЬВІВЩИНА:

Лотоцький Олекса до Краківської Куратор і ї,

9./ ТОВМАЧЧИНА:

Шевадзуцький Осип - до Лодзької Куратор і ї.

10./ ЗОЛОЧІВЩИНА:

Мацюк Яків з Олеська до Серид. Відомий з мног
горічних статей і Член Кваліфік Державної Комісії.

11./ БРІДЩИНА:

Муроський Володимир до Жніна вовв Лозн

12./ КОЛИЧИНЕЧЧИНА:

Решетило Іван до Лодзького вовві

13./ КОЛОМИЙЩИНА:

Кузьма Осип до Варшавського

14./ РОГАТИНЩИНА:

Стасів Дмитро до Келец

15./ НОВИЙ САНЧ:

Гомик Осип – до Ватович коло Божиї

16./ БЕРЕЗІ

Левицький Микола – до Келецького повіт.

17./ РЯШІВЩИНА

Великанович Дмитро до Познанського.

Це реєстр доконаних перенесень, а як дійшло до нашого відома, дальші імена слідують ще в більшім числі.

Питаємося владу, чи ці жертви зораль.. а матеріяльні ..., ? Замовляємо, що головна причина усування нашого вчительства зпоміж рідного народу, це звичайно льокальні акти німоти або повінів інспекторів, бо – мовляв– могликби вони вплинути некорисно на вислід виборів для проурядової листи. В многих випадках львівський Кур Куратор подавав тенденційно мотивовані внески, о чім свідчать документи для очей інтересованих– закриті.

Григорович.

Львів, дня 21 серпня 1931.

Високоповажаний Пан

Ілля Р И Б Ч У К

Городенка.

Згідно з Вашим бажанням інтервенював я в Президії "Рідної Школи" в справі п. Володимира Гошоватюка. Урядуючий Міністр голова п. Кузьмович і секретар Др. Мирон Коновалець приобіцяли мені зробити все, що буде в їх силах, щоби справа була так полагоджена, як Ви собі цього бажаєте. Зробив я це, що в даних умовинах міг вчинити.

З правжнею пошаною

Львів, дня 11 листопада 1931.

Р.475/31 Відпр.

Хвальний
Комітет по влаштуванню Ювилейного Свята "Рідньої Школи"
в Печеніжині
на руки о. Ол. Обушкевича.

На Ваше письмо з дня 6 XI ц.р. повідомляємо, що мимо найкращої волі на день 15 ц.м. не може ніхто з членів Української Парляментарної Репрезентації приїхати на Рідньошкільне Свято до Печеніхина. День 15 ц.м. є останньою неділею перед виборами в перемизькій окрузі, а що ця округа є дуже велика а членів УПР небогато, то/цей день всі вільні члени УПР мусять бути з перемизькій виборчій окрузі для підготовки виборів.

З пошаною.

К. 45/931 Жесетинки, дня 6/XI 931 р.

До

Львівської Укр. Парлям. Репрезентації

у

Львові.

Дня 15/11. 931 р. відбудеться в Жесетинці окружне повітове свято в 50-ті істнування Руської Бурси на зеслянах Долів. Укр.

Повітовий Комітет звернувся безпосередно до Вп. зі просьбою округа Кукурудза з проханням о виголошення на тім святі реферату про значіння Вп. для народного розвою економічного, так і культурного.

п. Кукурудза заявив, що без згоди від Зв. Репрезентації, приїхати до Жесетинки не може. Просимо тому о вирядження п. Кукурудза, або кого иншого з Вп. Посли) на день 15/XI. 931 до Жесетинки.

За Комітет
о. Обушкевич Олекс.

Ч. 45/931 Тернопіль, дня 6/XI 931 р.

До

Повітової Упр. Кадрової. Делегатської

у

Львові.

Дня 15/11. 931 р. відбудеться в Тернополі окружне повітове свято в 50-ті істнування Руської Бурси на терені Зах. Укр.

Повітовий Комітет звернувся безпосередно до Вп. після нашого округа Куратора з пропозицією о виголошення на тім святі реферату пропаганди Р.М. для народного розвою як політичного, так і культурного.

п. Кукуль заявив, що без наказу від Ц. Делегатської, приїхати до Тернополя неможе. Просимо тому о видалегування п. Кукуля, (або кого иншого з Вп. Осіб) на день 15/XI 931 до Тернополя.

За Комітет

О. Обушкевич Секр.

ДИСПОЗИЦІЯ ДО РЕФЕРАТУ НА ШКІЛЬНІ ВІЧА:

1./ Статистика українських державних шкіл на всіх українських землях в Польщі тепер і перед 1919 р.

Тепер:		до р.1919.:	
Народні школи	720	3.800	
середні "	5	6	
фахові	—	—	
учит.семінарі	2 /утракв./	2	
університет	—	—	/8 катедр у Львові/

2./ Новий шкільний закон з р.1932. про реорганізацію

а./ втрата половини кляс гімназій,
б./ всіх учит.семінарій
в./ поділ народніх шкіл на 4 типи, з яких II і III будуть по містах і то польські
г./ доступ до гімназій тільки зі шкіл II-типу- отже село буде мало дуже трудну можливість посилати діти до середніх шкіл.

3./ Причини теперішнього стану /поза програною поль.-українською війною/

а./ відомий шовінізм польської суспільности
б./ психоза по польсько-українській війні
в./ агресивність урядових кол через закон з 1924 р. /Цей закон обговорити/
г./ наша смирність,те недоцінювання ваги "Рідної Школи й освіти /село/

4./ Боротьба поляків і чехів за свою школу в часах недержавности.Вони всі боролися за рідну школу, а ми зложили весь тягар майже в цілости на інтеліґенцію.

Жертви на Рідню Школу виносить пересічно 3 ґроші на одного українця за цілий рік /селяне дають тільки на Різдво й Великдень і то не всі/.

5./ Як нам боротися

а./ Домагатися всіми способами власної школи
б./ при державних школах орґанізувати батьківські комітети,
в./ закладати приватні школи Р Ш.
г./ орґанізувати навчання "дома"
д./ боротися з самоволею поляка-учителя
е./ основувати бурси,бібліотеки,захоронки,діточі садки,

6./ В закінченні піднести вагу рідного виховання- не легковажити дитини та боротися за неї.

Що мають робити Комітети Батьків ?

1. Дбати за фреквенцію дітей у всіх школах,за харч та шкільні прибори,

2./ Стежити за програмами та научним матеріялом

3./ Стежити за роботою учительського персоналу в школі й поза школою.

ЗРАЗОК РЕЗОЛЮЦІЙ

I. Протестуємо проти закону про викладову мову в державних школах з липня 1924 р. на основі якого майже в цілости зліквідовано в них український виклад.

II. Домагаємося негайного видання нового закону, який вводив би український виклад у всіх державних школах всіх типів, це є народніх, середніх, і вищих після статистики шкільної дітвори відносно до її віроісповідання і національности та після волі батьків.

III. При реорґанізації шкільництва на основі закону з березня 1932 р. домагаємося існування народніх, середніх, фахових і вищих шкіл з українською викладовою мовою в такій кількости, яка відповідала би відсотковому відношенню українського населення до польського населення в Польщі.

IV. Домагаємося, щоби до українських шкіл для української дітвори придільовано учителів української народности.

V. Для українського приватного шкільництва домагаємося всіх полекш, які мають державні школи, а в першій мірі домагаємося, щоби українське учительство так приватне як і державне мало змогу працювати в українських культурно-освітніх, господарських та кооперативних установах без витягання з тої праці політичних консекьенцій.

Освітньо-шкільне віче в ..... а дня .....1933 р. взиває українське громадянство .....позіту до більшої активности в обороні ас рідне шкільництво, а передусім:

а./ більшої і постійної дертвенности не удержання приватних українських шкіл і бурс, діточих садків і захоронок,

б./ збільшення числа дітвори у всіх школах міського типу, а передусім в.....
в цілі надбання більшої кількости інтеліґентних українських працівників.

Виборчий Учительський
ЛЬВІВ
Комітет

Т Е З И Виб.Учит.Комітету:

1. Політичні партії на вчительських кандидатів до Сойму і Сенату призначать тільки ті особи,що їх запропонує В.У.К.

2. Політичні партії признають з гори скількість місць для учителів до Сойму і Сенату в порозумінню з В.У.К.

3. Проводи політичних партій назначать учительські кандидатури в тих округах,котрі вкаже В.У.К.

4. В часі виборчої акції партійні Мужі Довіря і партійна преса попиратимуть учительських кандидатів.

(Дезідерат В.У.К.)

5. В.У.К. стоїть на становищі:що українські партії повинні при виборах до Сойму і Сенату створити виборчий бльок.

За Секретаріят Виборчого Учительського Комітет:

Михйло Таранько.
голова.

Іван Ющишин.
секретар.

14

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КРУЖКА „РІДНОЇ ШКОЛИ"
ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ,

відбудуться в неділю, дня ..... 19..... р.

о ..... год. в домівці Кружка при вул. Супінського ч. 23.

З ОСЬТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1) Відкриття Зборів;
2) Вдчитання протоколу з попередних Загальних Зборів;
3) Звіт з діяльности Старшини;
4) Звіт шкільний;
5) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії;
6) Вибір голови і Старшини Кружка та Контрольної Комісії;
7) Усталення членської вкладки;
8) Вибір відпоручників на Загальний Зїзд і на Загальні Збори Повітового Союзу Кружків;
9) Внесення і запити.

СТАРШИНА.

32 stop. 10.000 prim. 650 zou.

1 4 20.000 1.060 zou.

10/4 930. —

Протокол - списаний 6 грудня 6м. Смоленського:

Войцеховський Емілька зголосився з такими справами: Учительство надіється, щоби будуча дитина приносила складки на будову школи - бо дитина не приносе то лишається бідною. Діти добре учаться бо Ве- день вдома вчиться що середами і дасть учителя. Вихові не вистає нашої мови (навіть польської) ані надіється українських пісень від церковних аж- дві тварин. Вітати бажають щоби не говорили слава Ісус Христу.

Нові уроки на книжки третьої класи дали уроки книжок нема і через те діти зовсім не вчаться. Каже: що в буквар польській мова не польська, слова голосові якось польські уживають (приміром „окно" „под недолом" замість „мешко" — др. це є мішанина польських слів фонетично не уживає.

Тим що передплачують нашої Газети спасибо що всі дбають за тое Коралеї. Максим Мирна задоволений Кравцю що вже що читають українські Газети не стиче вже польських, і все дає Караш. говорив ще на вчительську. Вчили арештом вірна школи вчили тепер, тепер підбурювала, тепер підбурювачі діти. Нове увільнив п. Вітошинський смішно, говорив дітям, що нам не потрібно до бібліотеки.

Вуйцицький Емількова.

Голосовський

Газети не доходять правильно

а ім приносе почтар = помічник

Гімназист, то платив по 5 гр. від Газети.

Вчитель. Адміністраційні Кари - за „знищення цвіркунів" „вдарто головою сходинки" Кара 10 зл. - за „не маю Галоне зграфи" в шталюні 50 зл. (звичайно) мало за дерево але це правдиве.

Нова Весь дня 28/II 934.

II Справи церковні.

В домі вп. Смолинського. Справа церкви. Не від відбуло
бюрократично 4 парафіян за православ'я. Центральна і Ва-
сило Стиранка. Православні лише чоловіки а жінки
хотіли перейти православії. Брат: Роман Тарба
і Петро Шевченко переробили за сотні суботників.
Намовив їх о. Іоко чуткий аб'ітатор попав зі шкіляр-
ки Коло Волин (Мелитовська) отець приїхали аб'ітатори з села про-
голошений але їх тут не послухав. Тепер є суботників 6 дум-
православних 2. Суботника не курять, молоко релігійно —
православні ні. Дальша аб'ітаній чекала і не посмі-
ється.

Шкільні.

Шлях польовий по полосках стояв одного разу перед дво-
ма роками, але отець спротивлявся тому щоби по
польовій дорозі сватати і жадні перешкоди, бать-
ки з'їхали. Жадних релігійних уприємств
Вік сватати не вміють - в час богослужіння мов-
чать. Число на закінчення шкільного року
в 16 річного відбивали шлях по полевській
і по після богослужіння як отець вистав зі церкви.
Учитель заводить дітьми вимовляти із словами
"Слава Ісусу Христу". Не говорять діти нічого
мимо вимовляють - але діти говорять мимо того —
по полевській' бать дуже мало книжок на
третій рік ані не було.

III Вибори: Председателем була Учителька Едвабна
Бобаровська. Вибори не були оголошені в час, Оголошати
не оголошували голосували а
прибили в вечір дня 6 VII дня 16го а 16/II мали бути
вони оголошені між 6 рано а 11го вкінці. Голосу-
ва 16 рано коло 8 год, два посадових особи займи
ло час вибори власні. Мимо того власно не не-
під 11го председателька не прибула бо як сказала

упеї" з 5 хвилин по одинадцятій. Надала по телефону:
що по 11½ вже не чекала. Другу листу
~~листу~~ надала поліція з Київа напівчитаним проводом
дротяними кружалами. Листу ~~вислідувачі~~ не читала
ми а описали шукали по всій кімнаті
Листу ~~нам~~ переписано слідчої ї". Незважаючи
Завваги зі змістом деяких ~~в~~ листів подавали
Сталь Котрій зовім не парарг не дум. і пе-
писали цю листу. Радили щоб переслати на фронт
що тамті ~~посередники~~ надіслали до села.
Листи вистали самі цеплі (друзі) (В села
з Київа осіб з інтелігенції поїхало.)

Ф. Сенкевич
Вуйцицький Ко[illegible].

улеї" в 5 місяці по одержанні. Надала що написаному
му по 11 числ вже не дала. Другу місяцю
Вчора надала поліція з Кіліа написаних грошей
дванадцять. Місяцю вже надавалі не міряла
ли а опісля шукали по селі роботу
Місяцю міряла сидячи її. Незабаром
Завіз зі міністер дочек Вчили надалі
Сталю котрі зовсім на парад не дуж. і пи
писали що місяць. Радили щоб написати на фрон
що тамті шодо написали до села.
Місяця вистила сама пенсія (кроні) (В селі
в Кіліа осіб з інтелігенції поналіб.)

Ф. Семаховец
Вуйцицкій Ярослав.

КРЕТАРІЯТ
Виборчого Учит.Комітету
у Львові.
Ч:172/27.

Львів, дня 2-го грудня 1927.

17

ДО
Секретаріяту У.Н.Д.О.
у Львові

Вх. 4761/27
3/XII

З цілого краю доходять нас від учительства зажалення, що повітові управи партії У.Н.Д.О. на приказ Секретаріяту у Львові, склику-ють довірочні політичні наради в такому часі коли учительство зайня-те своїми службовими обовязками не може взяти в нарадах в справі ви-борів участи і висказати своєї думки.

Секретаріят В.У.К. протестує проти того рода практик і уважа-ти-ме повзяті рішення на в той спосіб скликаних нарадах за необовя-зуючі. Народне учительство, як найважнійший громадянський чинник при виборах не сміє бути позбавлене голосу в справах виборчих.

Доказ: 3-залучники.

За Секретаріят Виборчого Учит.Комітету:

голова. секретар.

Виборчий Учительський Львів Комітет

Відпис

До Комітету"Довірочної Наради"

на день 5.грудня 1927.

На руки Дра Івана Сохацького в Калущі.

Учительство народне цілого войнилівського і калущого району протестує проти скликування нарад довірочних політичних в такому часі,коли воно занятє своїми службовими обовязками,не може взяти участи в нарадах і висказати своєї думки.Тому винесені ухвали на нарадах довірочних в дни 5.грудня 1927.о 10.год.рано уважає нар.учительство для себе ЗА НЕОБОВЯЗУЮЧЕ і жадає скликання такої наради і в такий час,де воно моглоб взяти участь.

Войнилів,дня 1.грудня 1927.

За орґанїзацїю нар. учительства войнилівського району

Вол.МАцєх гол.орґанїзац. В.Кравець.писар

За Орґанїзац.Укр.нар.учительства.калуського району.

Калуш,дня 1.грудня 1927.

Онуфрий Курдидик
гова

Струхманьчук
писар

19

П.Т.

Просимо Вас явитися дня 5. грудня ц.р. о год. 10 ій. пер. полуд. в Калуші у великій салі Народного Дому на довірочну нараду на тему пекучих політичних справ в особенности наближаючихся виборів до Сойму у Варшаві.

Справа великої ваги !!!

Вступ на довірочну нараду лише за оказанням цього запрошення.

Др. Коритовський Тарас вр. Др. Сохацький Іван вр.

Вповажаний Пане!
Всечеснійший Отче!

Дня. 5/XII о 10 год. рано ц.р. відбудеся в Калуші довірочна нарада в справі наближаючихся виборів до Сойму у Варшаві, на котру ми якраз Вас запросили.

Тому, що ми не знаємо нікого із.....ц.....
а також ці села повинні вислати своїх мужів довіря на цю нараду, просимо запросити в нашім імени цих людий із.....
які Вам лично знані, а яких Ви уважаєте бути гідними мужами довіря, та прошу постаратися, щоби вони на цю довірочну нараду конче явилися. По запрошення на цю нараду зволять вони зголоситися разом з Вами при вступі на салю.

З поважанням

Др. Тарас Коритовський вр. Др. Іван Сохацький вр.

а а. 1662/29

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

На конференції учителів ~~дня 2-го вересня~~ копичинецького повіту дня 2-го вересня ц.р. виголосив інспектор Самборські промову до всіх присутних учителів, в котрій зазначив, що читальні "Просвіти", кооперативи і "Сільський Господар" є властиво інституціями "нельояльними" і там ніякий учитель не повинен находитися, "бо може мець зато неприємності". Іншими словами заборонив учителям брати участь в якій-будь роботі. ~~До тепер деякі учителі книги в кооперативах~~.

22

485. Зайко Богдан – Сокаль 287
486. Микитюк Максим Бутин 288
487. Скворонський Лев – студ. – Львів 289
488. проф. Денис Снилик – Львів 290
489. Ядвіга Голубовська – Львів 291
490. Юлія Кулова – Львів 292
491. Др Степан Сакрю – Гливяни 293
492. Мих. Драган – студ – Львів 294
493. Коренець Денис, Львів 295
494. Денис Микитович, Львів 296
495. Ігор Домбровський Теофіль, Збараж 297
496. Марія Лотовська – Львів 298
497. Др Василь Тисяк – Львів 299
498. Сторожук Людмила Львів 300
499. Роман Брилович – Кривельки
500. Дикюк Осадчук Львів 301
501. о. Андрій Вислоцький, Стрий 302
502. пор. Юліян Фроздовський Львів 303
503. Андрій Медвецький Львів 304
504. Осип Захарко, Львів 305
505. Ярослав Львів 306
506. Костянтин Остапович студ Львів 307
507.
508.
509.
510.
511.
512.
513.
514.
515.
516.
517.
518.
519.
520.

306

ОТИНІЙЩИНА ПОВІТ ТОВМАЧ7

Документи часу .

/причинки до історії шкільного плебісциту/

Заснований на початку листопада 1932, Повітовий Комітет Плебісцитовий в Отинії знайшов належне зрозуміння серед тутешнього громадянства Отинійщини.- ~~Вже в короткому часі, бо при~~ кінці листопада 1932. потворено по селах місцеві комітети, які взялися негайно до праці, а всюди де натрапловали на опір ~~ai стороны~~ начальників громад, а головно в Гошстові і Молодилові (начальники поляки) інтервеніовано гаряча так на місцях, як в повітового Старости.- В тих селах, де жадано на кожду декларацію грошевих значків " позашкольней осьвяти" по 20 - 50 грошів /Отинія Молодилів/ батьки ~~в супереч інструкціям~~ Пов. Комітету складали, ~~обавляючись~~ проволоки і невдячі ~~лої праці.~~-" жадаємо Української школи стане ще нас і на цей податок"- ~~резонували.~~ У виніді справної праці Плебісцитового Апарату зібрано всіх без виїмку 15-ти громадах Отинійського судового округу належно залєгалізовані шкільні декларації, виготовлено відписи та рубр[illegible], подання батьків і переслано спеціяльним посланцем до Інспектора в Товмачі на дні 15/XII. 1932.

Декларацій з поодиноких сіл було від 70 - 300.

Інспектора не застано, бо від довшого часу стало наочно абсентується а до денника подавчого не принято.- Тому надано декларації по[illegible], хаідя в Товмачі, а до кождої висилки долучено віповідний з підписами свідків. ~~протокол.~~

~~Сегодня т.с.~~ 20/I 1932. одержали батьки в Отинії, Кривотулах, Торговиці й інших 10 селах від іспектора письма, які під I/ залучується.

22/XII.32.
24

Прес

В справі шкільного плебісциту.

Куратор Львівської Шкільної Округи видав останніми днями до шкільних інспекторів обіжник в справі переведення шкільного плебісциту. В тому обіжнику ~~заборонює шкільним інспекторам приймати шкільні декларації доручувані збірно одним відпоручником родичів, коли цей відпоручник не має~~ наказує шкільним інспекторам приймати шкільні декларації тільки від тих делеґатів родичів, які викажуться нотаріяльними аглядно судовими повновластями. Таке зарядження унеможливлює на ділі українським родичам переведення шкільного плебісциту.

В середу, дня 21 грудня ц.р. інтервенювали відпоручники української Парляментарної Репрезентації у львівського Шкільного Куратора, який заявив, що свого становиска не змінить. Екзекутива Українського Національно-Демократичного Об'єднання на своєму засіданні дня 21 грудня ц.р. рішила запротестувати як найрішучіше проти цього обіжника Куратора, а зокрема дручила Українській Парляментарній Репрезентації поробити всі потрібні заходи в цій справі. УПР вислала тобож самого дня телеґраму до Міністра Освіти, а в четвер, дня 22 грудня ц.р. виїзджає окрема делеґація до Міністра Освіти.

Головний Секретаріят У.Н.Д.О.

Pan Minister Oświecenia Publicznego

Warszawa

Kurator Lwowskiego Okręgu szkolnego polecił inspektorom szkolnym przyjmować deklaracje szkolne rodziców dzieci narodowości ukraińskiej tylko od tych delegatów którzy wykażą się uwierzytelnionem notarjalnie lub sądownie pełnomocnictwem od każdego z; rodziców. Takie zarządzenie sprzeciwia się obowiązującym ustawom i uniemożliwia rodzicom dzieci narodowości ukraińskiej przeprowadzenie plebiscytu szkolnego. Interwencja u Kuratora pozostała bez skutku. Prosimy o natychmiastowe zarządzenie odwołania okólnika Kuratora.

Koselski Klub Ukraiński. Dr Lewicki, Wełykanowicz.

Телеґрама. 7

Пан Міністер Публичної Освіти В а р ш а в а .

Куратор Львівської Шкільної Округи поручив шкільним інспекторам приймати шкільні деклярації родичів дітей української народности лише від тих делеґатів, які викажуться удостовіреним нотаріяльно або судово повновластю від кожного з родичів. Таке заряджения противиться обовязуючим законам і унеможливлює родичам дітей української народности переведення шкільного плебісциту. Інтервенція в Куратора ~~жжжжжж~~ була безуспішна. Просимо негайно зарядити відкликання обіжника Куратора.

Посольський Український Клюб.

Др Левицький, Великанович.

27

Відпис

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

W warszawie, dn. 2. stycznia 1933. r.
No. II. P. - 11086/32.
W odpowiedziach należy powoływac się na Nr. powyższy.

Do
Poselskiego Klubu
Ukraińskiego
L w ó w
ul. Kościuszki 1 a.

W odpowiedzi na depeszę Klubu Ministerstwo W.R. i O.P. zawiadamia, iż poleciło wyjaśnić Inspektorowi Okręgu Lwowskiego, że od doręczających deklaracje językowe rodziców dzieci nie należy żądać uwierzytelnionego notarjalnie lub sądownie pełnomocnictwa. Również Ministerstwo wyjasniło, że na składane deklaracje należy dawac żądane potwierdzenia odbioru tych deklaracyj.

Za Dyrektora Departamentu:

Dr. M. Mendys m. p.
Naczelnik Wydziału.

Бібліотека: Повідомляємо, що міністерство освіти видало інспекторам в горі наведені доручення, знаємо одначе, що шкільний інспектор львівського повіту і багато других інспекторів по день 31 грудня 1932 р. включно не приймали шкільних декларацій від повновласників які не мали нотаріяльної повновласти.

Щоби зарядження міністерства могли мати для українського населення практичні наслідки, требаби було продовжити на ново речинець зношення шкільних деклярацій.

Alkoven

Треса

29

ZJEDNOCZENIE POLSKO RUSKIE ZGODA

Zarząd Główny Kraków, 23.X.932.

L. 1171/32.

W.P.

Na propozycję naszego delegata Pana Dr.Skowrońskiego ze Sambora Zarząd Główny zamianował Panią sekretarzem koła miejscowego w ..... Wysyłamy część druków, resztę wyszlemy później. Prosimy przystąpić do pracy organizacyjnej w swej okolicy, przyjmować do Towarzystwa tak Polaków jak Rusinów /Ukraińców/ bez różnicy zapatrywań partyjnych. Nazwa Rusin nie powinna być przeszkodą, gdyż każdy może się nazywac jak chce, byleby był lojalnym obywatelem Państwa Polskiego. oprócz tego trzeba się stosowac do postanowień statutu i załączonych instrukcyj. Towarzystwo nasze jest bezwzględnie apolityczne. Deklaracje należy przesyłać do sekretarza powiatowego, oraz zwracać się do niego o dalsze instrukcje. Towarzystwo pomaga swym członkom w sprawach interwencji u władz- renty inwalidzkiej, pożyczki i td.

Należałoby rozpocząć pomału pracę w innych sąsiednich wsiach. Na jednej deklaracji może być kilka podpisów. Należy zawiadomic Starostwo o objęciu przez Panią Sekretarjatu koła miejscowego „Tow.Zgoda, przytem zaopatrzyć jeden statut. Wkładki członkowskie należy zbierać chociażby po kilka groszy miesięcznie lub w naturze, biednych można zwolnić od płacenia.

Po otrzymaniu deklaracji członkowie otrzymują legitymacje członkowskie. Dziękując serdecznie WPani za łaskawą współpracę na polu zgody polsko-ruskiej /ukraińskiej/ życząc powodzenia pozostajemy z poważaniem

Sekretarz główny

Jan K. Mociołek.

Відпис листа, який одержала учителька-полька.
Місцевости і прізвища з відомих причин не подаємо.

ПРВІВ' ВАЛ' КОСЮПКУ Л. І ВІЛ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ
НЬЮЙНУ КУНТЕЛЬНУ

ZJEDNOCZENIE POLSKO RUSKIE ZGODA

Zarząd Główny   Kraków, 25.I.932.

L. 1171/32.

W.P.

Na propozycję naszego delegata Pana Dr.Skowrońskiego ze Sambora Zarząd Główny zamianował Panią sekretarzem koła miejscoweg go w .... Wysyłamy część druków, resztę wyślemy później. Prosimy przystąpić do pracy organizacyjnej w swej okolicy, przyjmować do Towarzystwa tak Polaków jak Rusinów /Ukraińców/ bez różnicy zapatrywań partyjnych. Nazwa Rusin nie powinna być przeszkodą, gdyż każdy może się nazywać jak chce, byleby był lojalnym obywatelem Państwa Polskiego. oprócz tego trzeba się stosować do postanowień statutu i załączonych instrukcyj. Towarzystwo nasze jest bezwzględnie apolityczne. Deklaracje należy przesyłać do sekretarza powiatowego, oraz zwracać się do niego o dalsze instrukcje. Towarzystwo pomaga swym członkom w sprawach interwencji u władz- renty inwalidzkiej, pożyczki i td.

Należałoby rozpocząć pomału pracę w innych sąsiednich wsiach.

Na jednej deklaracji może być kilka podpisów. Należy zawiadomić Starostwo o objęciu przez Panią Sekretarjatu koła miejscowego Tow.Zgoda, przytem załączyć jeden statut. Wkładki członkowskie należy zbierać chociażby po kilka groszy miesięcznie lub w naturze, biednych można zwolnić od płacenia.

Po otrzymaniu deklaracji członkowie otrzymują legitymacje członkowskie. Dziękując serdecznie WPani za łaskawą współpracę na polu zgody polsko-ruskiej /ukraińskiej/ życzę powodzenia pozostajemy z poważaniem

Sekretarz Główny

Jan K. Mociolek.

Відпис листа, який одержала учителька-полька.

Місцевости і прізвища з відомих причин не подаємо.

НАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ ЛЬВІВ, ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 1 а/II.

Шківарівці з поселищами і рейди за загальними.

В ночі 9. і 10. грудня ~~невідомими~~ постріли з Золотих Долин загнали до Чорнухан. Михайла Соколюка і Остапа Голубовських в Соколівське читають до цікавими деклараціями тих і звідки їх привіз.

Вже 13. грудня Начальник Чорнух Соколюк Михайло Голубовський відправив телеграму до Міністерства Внутрішніх Справ. Цікавить деклараціями Михайла Соколюка, Остапа Голубовського і інших.

Того дня 14. грудня Др. Маркевич вислано телеграму до Міністерства Внутрішніх Справ. ~~Відповідь~~ і телеграфічно повідомлено Старосту в Будищах про поступовання бійця і потрібно відповідного зарядження.

Дня 14. грудня в справі поселищу ~~поступовання~~ Голубовських в Старості Др. Маркевич. Старості обіцяв вислати зарядження до начальника Чорнух.

Дня 15. грудня делегація Соколюк треба ~~вислати~~ поступовання бійця. ~~Зарядження~~ Старості Голубовських заперечити, що тепер уже будуть підписувати ~~або зарядження~~ вислано до них зарядження.

Дня 16. і 17. грудня знову начальник громади Соколюк відповідає, що керуючого деклараціями ~~свого~~ батьком. Чорнелевої товариською, Остапа Чорнівці, ~~Онищенка~~ Галоскою і іншими. Того ж дня ~~в Чорнівці 15.~~ комендант поїздку з Золотих перевів ревізію за загальними тільки ~~у тих~~ у тих громадянах, котрі на дошку ганьби ~~належать~~ до поселищного комітету. Зброя Чорнухова, у Остапа Голубовського і інших.

Рівно ~~бо~~ вийти Соколова, Бурлакова, Хатки Беневи відповіли підписувати ~~ці~~ декларації.

Повітовий Комітет Уп-ва
в Бережанах
п. 137

Бережани, дня 1/II 1933

Преса
Шкіл

р. 647/33 - 10/I.

ХВ. Центральному Комітету Уп-ва
у Львові
вул. Коперника 1?/II

Пересилаємо Вам дві з переведеного в Бережанах, свідомі національного походження з приказом уміщення в „Сіячі".

До цього долучаємо слідуюче: ~~Протокол конференції~~ конференції вчителів. В протоколі ~~деякі~~ виправлено уроки відкинувши ~~деякі~~ ствердження на конференції вчителів на інтервенцію ~~голови ком.~~ голови Комітету /о. Ц. Мельхіяк ; Іл. В. Мирославський ;/ Вчора вислав до Вашої відомости уроки обібрані, проти ствердженим підписи без заперечень. Не прийнялись уроку лише викладати уроки: Коропівка, Новосілка, Крилос, Окопи, Колодруби і Озеряни. Шкільний Комітет документи буде вимагати і вчора. ~~Вільхи Вижні~~ викладати згадані уроки підписи ствердили. Не повідомлює одиноких уроку нім. уроки в Новосілці так, що можна тимчасово вислати до Шкільного Інспекторату в Бережанах конференції без ствердження підписів начальником уроків. Крім уроків викладання зробили ~~Крилос~~ Крилос долучено. Ще були пізні ~~відомості~~, два вказівки, разів дійшли при ~~одному~~ 5 слід.

Шановний Василь Михайлович Мізерний

Комітет Допомоги політв'язням і засланцям України

Київ

Вул. Рейтарська 33

Телефон 44-10

Рахунок в Держбанку

Київ

Ваш лист з 30/X-1932 р. одержали. Ми вже давно чекали на звістку від Вас. Ми раді, що Ви живі і здорові. Ми також живі і здорові. Ми раді, що Ви живі і здорові. Ми раді, що Ви живі і здорові.

Ми раді, що Ви живі і здорові. Ми раді, що Ви

Головній Комісії Всеукраїнській
в Харкові:

Борщівщина

~~Дані районового поділу в любімі мовітальна~~

~~Борщів в грудні 1932.~~

До телеграфічного сповіщення осені села, ~~зроблені~~

№	~~Назва району~~	~~Кількість господарств~~	~~Кількість душ~~	~~чоловіків~~	~~жінок~~	Зауваження
1	Бабинці ад Кубле	57	84	41	43	
2	Жишинці	56	74	35	39	
3	Капустинці	74	102	55	47	
4	Худиківці	68	89	44	45	
5	Окопи	44	63	24	39	
6	Дзвинячка	56	86	49	37	
7	Горошова	181	218	140	78	
8	Слобідка мушкат.	35	58	20	38	
9	Білівці	53	66	35	31	
10	Лашівці	76	93	51	42	
11	Іванків	161	200	101	99	
12	Гущівка	54	77	41	36	
13	Бурдуківці	91	116	62	54	
14	Лосяч	71	92	56	36	
15	Михайлівка	44	60	33	27	
16	Олексинці	65	89	49	40	
17	Сапогів	88	125	64	61	
18	Козарчина	45	50	29	21	

Дві сотні вівсяних

Від Гущівки до Борщівки 2 клм. Дорога добра. Від Борщівки до Гущівки 2 клм. Дорога добра. Від Гущівки до Бучача 30 клм. Дорога добра. Від Бучача до Заліщик 32 клм. Дорога добра. Від Заліщик до Чернівців 32 клм. Дорога добра.

— 2 —

ч.	Назва громади	Кількість дит.	Кількість дітей	хлопці	дівчата	Завваги
19	Кудрянці	118	168	82	86	
20	Верлянківці	75	106	53	53	
21	Тишанківці	38	56	29	27	
22	Ємпінківці	69	101	52	49	
23	Шумківці	59	78	40	38	
24	Хрущівці	59	78	38	40	
25	Мушкатівка	65	101	60	57	
26	Вовківці ад Борщів	42	57	28	29	
27	Озерани	53	97	52	45	
28	Хібра	70	94	57	37	
29	Вучинка	43	59	33	26	
30	Борщківці	79	102	59	43	
31	Тимпче	127	193	97	96	
32	Михалків	60	87	44	37	
33	Мельниця	47	66	41	25	
34	Сковатин	42	61	33	28	
35	Бережанка	39	43	21	22	
36	Тарнавка-Звягольська	40	57	31	26	
37	Горяльчик	25	45	21	24	
38	Шупарка	70	96	51	45	
39	Пилипівці	54	81	46	35	
40	Павівці	95	140	70	70	
41	Уте ентсколенье	77	105	57	48	
42	Вільховець	44	68	37	31	

ч	Назва громади	Кількість декларацій	Кількість дітей	хлопці	дівчата	Завваги
43	Трудівці	26	39	18	21	
44	Зелена	25	40	23	17	
45	Кущинівок	52	69	35	34	
46	Заліссе	75	106	53	53	
47	Тудрівці	59	78	38	40	
48	Конєпакція	25	44	31	13	
49	Кропивка	37	57	33	18	
50	Вовківці н/Дн.	56	74	38	36	
51	Ковбасівка	35	57			
52	Серпаківка	40	55			
53	Скала н/Збр.	121	171			
54	Тізівці золоте	у кількох				
55	Тлане					

Разом декларацій: 3359 — за
" дітей: 4,653 дітей
" хлопців: 2,330
" дівчат: 2,046

Жителів з місцевостей Заліссе дано окремо.

Жителів з місцевостей Заліссе дано окремо.

Цисарів до Шкільного Відділу Борщів від 30/VII 1932 р. через Повітовий Комітет Нацсіцтвлення.

Села згадані вислано до Шк. Інспекторату 4 серпня 1932 р.

Нема ще звідтуд з сіл: Кривого, Шерменівці, Монастирок, і Мушкарів.
Не вислали декларацій місцевості, в котрих є школи „Рідної Школи":
а саме: Бочків, Глубочок, Цигане.
Не вислало декларацій Управа сіла Залуже, бо там Укр. мовою не навчають.

Українсько Національно-Демократичне Об'єднання Повітовий Комітет Борщів

Державне Українське Шкільне Товариство Повітового Відділу Борщів

(Високо Повожаний Пане Редакторе!

Прошу уділити в своїм часописі отому
статтю:)

Переслані в Вінніпегу шкільному в Переднику
вчинках.

Дня 24 грудня 1932 зачався шкільний тиждень
в нашій громаді з найліпшим успіхом.
Вже 25 грудня за балізованих
35 декляматорів подавали разом 54 дітей
і всі свідомі громадяни сійшлись з цілого
міста. Вдень 27 грудня списувався учитель
Йосиф Бобрук заміщений Одинкор скликав
до школи всіх родичів як також і молодь
і представивши всім, що треба
шкільний тиждень за українську
мовою, що діти не будуть вчитись
по польськи, мовою не українською, тільки
будемо, що хотіли для тих що підписують
українські деклямації, можуть бажати
як також закинувся на Рідну Школу
Українське. Вони або перестановлять
не хотіли робити не
тиждень, що вони переробляють.
за Берлінські уроки, що той Федевіз
Михайло, котрий за нашого тиждень
мав і привіз деклямації також
відбав уроки, а вас тільки стягається
що в різні з нашими, щоб підписувати
не значити нашо. Вчитель вас і був
а часто нарід Люди думаючи, що то правда
і настрашились й давай усе одеж на другого
нарікати (само що мали дуже два прилі
мав я ні підписав) але врешті хвилі
зробивсь п. М. Федевіз, висунувався вперед

/.

і ~~протягом кількох~~ ~~місяців~~ ~~наук. Боярчук~~
пояснив закон про ~~тягбіщий~~ шкільництво
як також про підтвердження люди
самі підписали декларації що дотичного
ся своїх викладової мови в школі в передмістях
Львова. Тоді збитий з пантелику ~~наук. Бо-~~
~~ярчук~~ Боярчук ~~уже повторював~~ ~~радячам~~ ~~щоб їхніми~~
~~уже не вистачає завдяки уступи по-~~
~~тім уже будуть не управління в Україні~~
школа і зачав переконувати, що він не
має ~~нічого~~ нічого проти того, а тільки звернувся
до него де не-котрі, щоб він пояснив що люди
мають підтверджувати. Люди зачались розго-
дити. ~~в тутешній кінці~~ тутешній кінці
Василь загайкевич, котрий ~~в Україні~~ ~~знистив~~
кооперативу і ~~хрестив~~ ~~людей~~ хрестив людей, щоб люди
якось зробили, бо якто буде що в школі не будуть
польської мови ~~ма~~ ~~люди~~ не слухали ~~ма~~ ~~по~~ ~~вищими~~
всі зі сали шкільної крім него і ~~чорних~~ чорних, котрі
стали писати заяву до Інспектора шкільних
а саме писав студент кацун Василь Лесик
котрий ходить до гімназії у Львові, а може ще
й до української, щоб була польська мова
в тутешній школі і їх 5 підписали, ~~а~~
~~і на другий день мали ідти на село по збір~~
~~підписів, тим часом люди котрі вийшли~~
~~зі сали шкільної стали намовляти їх тобто~~
~~вже і на другий день уже не ходили до школи~~
~~найшли за слухняного і не було нікого~~
~~але не вистарчило.~~ Проводирі кацапствували
і ~~давай~~ ~~десь~~ ~~по~~ ~~дорогах~~ ~~своїх~~ ~~декларації~~
і вдень 22 грудня розписали до всіх хат

всій декларації, на мою думку:
~~Це її~~ ~~з початком пройшли до вакацій~~ Будемо
рішили за випуски кухселів."

~~Вчора~~ 29 грудня всі підписані рубрики і подання
до Інспектора Шкільного в Мостиськах і Яворі
дня вислали почтою всіх 38 декларацій за 5 дітей
за Українського мовного навчання.

Ще лишилось всіх дотичних кроз з 4 початковими
дітьми 24 дитини кроз з вакацією думаю що
у нас повинна бути Українська мова викладовою
мою і снежки тими вакацями комп'ютерними
не повинні бути всі хрущами подібними
польські декларації.

От пекам подивись наше громадянство
з яким працюють вакації і яку провадить
політику) дирекцію серед нашого парафу.

Передплатили вакації 4/5 1923
Недобуд. Ширайло

V. 1. Освіта

~~(весь цей розділ консервується)~~

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ.

О Б І Ж Н И К ч.4.

СТРОГО ПОУФНО.

До ВП.Голов Пов.Нар.Комітетів, Мужів пов.партій, послів і сенаторів.

І. ПІДГОТОВКА ДО ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ "ПРОСВІТИ".

Пригадуємо, що Загальні Збори матірнього Т-ва у Львові відбудеться дня 21-го березня /марта/ ц.р. Цього року припадає 60-літній ювілей істнування Т-ва "Просвіта", тому ці Збори вже по тій причині вимагають незвичайно солідної підготовки. Члени нашої партії повинні і тепер в часі підготовки доложити всіх старань, щоби ці ювілейні Збори випали якнайкраще і на самих Загальних Зборах повинні якнайстрогійше перестерігати повагу і спокій.

В справі Загальних Зборів відкликуємося на наш обіжник ч.27 з 4-го вересня 1928.р. і обіжник ч.3 з 5-го січня 1929.р. задо підготовки Загальних Зборів наших культурно-освітних і економічних установ. Пригадуємо, що завданням всіх Пов.Нар.Комітетів і всіх членів партії зокрема є допильнувати:

1/ Щоби всі читальні Просвіти відбули свої Загальні Збори і вибрали статутом приписану скількість відпоручників на Загальні Збори матірнього Т-ва /якщо такі Збори ще досі не відбулися і делегатів ще не вибрано/.

2/ допильнувати, щоби читальні сплатили залеглі вкладки, бо в противному випадку ці Читальні не будуть мати права заступництва на Загальних Зборах матірнього Т-ва.

3/ подати завідомість перед Загальними Зборами до відому Головного Виділу список вибраних делегатів.

4/ подбати, щоби всіх делегати приїхали до Львова і були присутні на салі аж до покінчення Зборів.

З огляду на вагу цьогорічних Загальних Зборів Просвіти і на значіння цих Зборів для дальшої діяльности цієї так преважної національної культурної установи сподіємося, що не буде ніодного повіту, в якому не підготовано би як слід всі Читальні до цих Зборів. Різночасно

пригадуємо, що на день 1-го Серегня скликані Загальні Збори Сільського Господаря, на 13-го Серегня Кооперативний Зїзд, на 14-го Серегня Загальні Збори Ревізийного Союза, на 15-го Серегня Загальні Збори Масло-Союза, /на 21-го Загальні Збори матірнього Т-ва Просвіта/ і на 1-го квітня Загальні Збори "Рідної Школи".

II. ШКІЛЬНИЙ КВЕСТІОНАР.

З тим днем розсилаємо на адресу всіх парохіяльних урядів формулярі квестіонару в шкільних справах і звертаємося з проханням до ОО. парохів переслати нам в якнайкоротшому часі відповіді на ці квестіонарі. З приводу го ц"ого остіжника на агресії політичних організацій доручаємо рівнож вшір цього формуляра і просимо Окружні Повітові Комітети подбати, щоби пароли постарались о зібрання потрібних даних і переслали нам бажані відповіді. Справа є для нас дуже важна, без неї не можемо ніяк розпочати дальшої акції в шкільній справі.

III. ЗВІТ З НАРОДНЬОГО ЗЇЗДУ.

Брошура з рефератами зі Зїзду друкується і буде розіслана з найближчому часі.

Львів, дня 10-го лютого 1930 р.

Др. Любомир МАКАРУШКА — Головний секретар.

Микола Володимир КОЛАН, в.р. — член Секретаріяту.

Українсько-Національно-Демократичного Об'єднання
ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБЄДНАННЯ.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

О Б І Ж Н И К Ч.6.

До

ВП.Голов Пов.Нар.Комітетів, мужів довіря партії,
послів і сенаторів.

I. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ "РІДНОЇ ШКОЛИ".

Пригадуємо, що Загальні Збори "Рідної Школи" відбудуться дня 20-го травня ц.р. в салі Музичного Інституту ім. Лисенка, при вул.Шашкевича ч.5./о год.7-ій рано Богослуження в Успенській Церкві, о год.8-ій рано початок нарад/. Просимо Повітові Народні Комітети в імя національного обовязку і партійної карности,припильнувати, щоби делегатами від Кружків повіту були виключно самі свідомі та здисципліновані одиниці, які на Зборах гідно і твердо стануть на сторожі національного характеру "Рідної Школи" і будуть голосувати на Зборах тільки на одну національну листу. Важне, щоби наші делегати не опускали салі Зїзду до самого кінця нарад, а передовсім ніяк не виходили зі салі перед голосуванням. Про Загальні Збори "Рідної Школи",згадували ми вже кілька разів в наших обіжниках та досвід останніх недокінчених зборів з листопада м.р. доказує, що наші Повітові Організації не приявляють належної уваги саме до цих Зборів. Тому підчеркуємо ще раз вагу Зїзду "Рідної Школи" і ми переконані, що наші Повітові Організації доложать всіх старань, щоби Збори "Рідної Школи" мали цього року такий сам річевий перебіг як всі цьогорічні загальні збори в наших центральних установах.

II. ПРО ВИБОРИ ДО КАС ХОРИХ.

Просимо подавати до відома Краєвої Народньої Канцелярії всі дані до матеріялів, що відносяться до відбутих у повіті

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБЄДНАННЯ.

О В І Ж Н И К ч.4.

СТРОГО ПОЗІРОЧНО.

До ВП.Голов Пов.Нар.Комітетів, Мужів дов.партій, послів і сенаторів.

І. ПІДГОТОВКА ДО ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ "ПРОСВІТИ".

Пригадуємо, що Загальні Збори матірнього Т-ва у Львові відбудеться дня 21-го березня /марта/ ц.р. Цього року припадає 60-літній ювілей істнування Т-ва "Просвіта", тому ці Збори вже по тій причині вимагають незвичайно солідної підготовки. Члени нашої партії повинні і тепер в часі підготовки доложити всіх старань, щоби ці ювілейні Збори випали якнайкраще і на самих Загальних Зборах повинні якнайстрогійше перестерігати повагу і спокій.

В справі Загальних Зборів відкликуємося на наш обіжник ч.37 з 4-го листопада 1928.р. і обіжник ч.3 з 5-го січня 1929.р. задо підготовки Загальних Зборів наших культурно-освітніх і економічних установ та приводуємо, що завданням всіх Пов.нар.Комітетів і всіх членів партії зокрема є допильнувати:

1/ Щоби всі читальні Просвіти відбули свої Загальні Збори і вибрали статутом приписану скількість відпоручників на Загальні Збори матірнього Т-ва /якщо такі Збори ще досі не відбулися і делегатів ще не вибрано/.

2/ допильнувати, щоби читальні заплатили залеглі вкладки, бо в противному випадку ці Читальні не будуть мали права заступництва на Загальних Зборах матірнього Т-ва.

3/ подати завдалекіль перед Загальними Зборами до відому Головного відділу список вибраних делегатів.

4/ подбати, щоби всіх делегати приїхали до Львова і були присутні на салі аж до покінчення Зборів.

З огляду на вагу цьогорічних Загальних Зборів Просвіти і на значіння цих Зборів для дальшої діяльности цієї так преважної національної культурної установи сподіємося, що не буде ніодного повіту, в якому не підготованою як слід всі Читальні до цих Зборів. Різночасно

пригадуємо, що на день 1-го Серпня оклнкані Загальні Збори Сільського Господаря, на 13-го Серпня Кооперативний Зїзд, на 14-го Серпня Загальні Збори Рятівничого Союза, на 15-го Серпня Загальні Збори Кадло-Союза, /на 21-го Загальні Збори матірнього Т-ва Просвіта/ і на 1-го квітня Загальні Збори "Рідної Школи".

II. ШКІЛЬНИЙ КВЕСТІОНАР.

З тим днем розсилаємо на адресу всіх парохіяльних урядів формулярі квестіонари в шкільних справах і звертаємося з проханням до ОО. парохів переслати нам в якнайкоротшому часі відповіді на ці квестіонарі. З приводу го и"ого остіжника на адресу політичних організацій долучаємо рівнож взір цього формуляра і просимо Повітові Комітети подати, коби пароли постарались о зібрання потрібних дат і переслали нам бажані відповіди. Справа є для нас дуже важна, без неї не можемо ніяк розпочати дальшої акції в шкільній справі.

III. ЗВІТ З НАРОДНЬОГО ЗЇЗДУ.

Брошура з рефератами зі Зїзду друкується і буде розіслана в найкоротшому часі.

Львів, дня 10-го лютого 1930 р.

Ґолосний Національно-Демократичного Об'єднання * Україна * ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ

Др. Любомир МАКАРУШКА — Посол Володимир КОЛАН, в.р.
головний секретар. член Секретаріяту.

виборів до Кас Хворих /який суд виділ виборів під оглядом приналежности національної і партійної, де і чомута які виборчі листи уневажнено, подати факти вложивань і т.п./

III.ВИБОРИ ДО РЕМІСНИЧИХ ПАЛАТ.

Дня 23-го квітня ц.р. розіслано до Повітових Народніх Комітетів на терені львівського воєвідства наш обіжник в справі виборів до Ремісничої Палати у Львові. Пригадуємо, що ці вибори відбудуться вже з кінцем травня ц.р. і тому прохаємо всі Повітові Народні Комітети, які наш обіжник одержали, безумовно в скорому часі вислати відповідь на поставлені в ньому запити. При цьому прохаємо також всі Повітові Народні Комітети на теренах тернопільського та станиславівського воєвідств, щоби вони подали до нашого відома адреси цих концесіонованих /самостійних/майстрів українців, їх вік та заняття, партійну приналежність та дотеперішню горожанську діяльність, - з посеред яких можна було би намітити кандидатів на членів і заступників членів Ремісничих Палат з української сторони. Тому, що справа пильна, ще раз просимо, в найкоротшому часі подати нам згадані списки та адреси.

IV. ПРИДІЛ БОРЩІВЩИНИ.

Змінюючи постанову з дня 17-го травня 1928.р./гл. обіжник ч.25 з дня 19/5 1928.р./ про приділ борщівського повіту п.посолові Іванові Загадикутові, повертаємо до відома, що повіт Борщів приділюється з технічних взглядів п.сенаторові Василеві Бараникові.

V.СПРАВИ ПРАВНОЇ ПОРАДИ.

Останніми часами вплинуло до Відділу Правної Поради при Краєвій Народній Канцелярії багато запитів в справах розпорядків органів влади, якими неправильно обтяжуються громадські бюджети, встановлюючи до них нові ст.пр. на фірмове знакування, на перепалату "Straty Pożarnej" і т.п., дальше накладаються відступати площі на "військові пристосовлення", накладаються високі податки до податків і т.п. Щоби на ці всі запити можна дати сторонам вичерпуючу відповідь, а також щоби подані до нашого відома факти, могли бути відповідно використані на соймовій арені, прохаємо подавати все рівночасно в запитами т о ч н і в і д п и с и

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБЄДНАННЯ.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

О Б І Ж Н И К Ч.6.

До

ВП.Голов Пов.Нар.Комітетів, мужів довіря партії,
після і сенаторів.

I. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ "РІДНОЇ ШКОЛИ".

Пригадуємо, що Загальні Збори "Рідної Школи" відбудуться дня 20-го травня ц.р. в салі Музичного Інституту ім. Лисенка, при вул.Шашкевича ч.5./о год.7-ій рано Богослуження в Успенській Церкві, о год.8-ій рано початок нарад/. Просимо Повітові Народні Комітети в імя національного обовязку і партійної карности,припильнувати, щоби делегатами від Кружків повіту були виключно самі свідомі та здисципліновані одиниці, які на Зборах гідно і твердо стануть на сторожі національного характеру "Рідної Школи" і будуть голосувати на Зборах тільки на одну національну листу. Важне, щоби наші делегати не опускали салі Зїзду до самого кінця нарад, а передовсім ніяк не виходили зі салі перед голосуванням. Про Загальні Збори "Рідної Школи",згадували ми вже кілька разів в наших обіжниках та досвід останніх недокінчених зборів з листопада м.р. доказує, що наші Повітові Організації не приявляють належної уваги саме до цих Зборів. Тому підчеркуємо ще раз вагу Зїзду "Рідної Школи" і ми переконані, що наші Повітові Організації доложать всіх старань, щоби Збори "Рідної Школи" мали цього року такий сам річевий перебіг як всі цьогорічні загальні збори в наших центральних установах.

II. ПРО ВИБОРИ ДО КАС ХОРИХ.

Просимо подавати до відома Краєвої Народньої Канцелярії всі дані та матеріяли, що відносяться до відбутих у повіті

виборів до Кас Хворих /який суд вирішив вибори під оглядом приналежности національної і партійної, де і чому які виборчі листи уневажнено, подати факти вложивань і т.п./

III.ВИБОРИ ДО РЕМІСНИЧИХ ПАЛАТ.

Дня 23-го квітня ц.р. розіслано до Повітових Народніх Комітетів на терені львівського воєводства наш обіжник в справі виборів до Ремісничої Палати у Львові. Пригадуємо, що ці вибори відбудуться вже з кінцем травня ц.р. і тому просимо всі Повітові Народні Комітети, які наш обіжник отержали, безумовно в скорому часі вислати відповідь на поставлені в ньому запити. При цьому просимо також всі Повітові Народні Комітети на теренах тернопільського та станиславівського воєводств, щоби вони подали до нашого відома адреси цих концесіонованих /самостійних/майстрів українців, їх вік та заняття, партійну приналежність та дотеперішню горожанську діяльність, - з посеред яких можна булоби намітити кандидатів на членів і заступників членів Ремісничих Палат з української сторони. Тому, що справа пильна, ще раз просимо, в найкоротшому часі подати нам згадані списки та адреси.

IV. ПРИДІЛ БОРЩІВЩИНИ.

Змінюючи постанову з дня 17-го травня 1928.р./гл. обіжник ч.25 з дня 19/5 1928.р./ про приділ борщівського повіту п.позлові Іванові Заваликутові, подається до відома, що повіт Борщів приділяється з технічних взглядів п.сенаторові Василеві Бараникові.

V.СПРАВИ ПРАВНОЇ ПОРАДИ.

Останніми часами вплинув до Відділу Правної Поради при Краєвій Народній Канцелярії богато запитів в справах розпорядків органів влади, якими неправильно обтяжуються громадські бюджети, вставляючи до них напр. на фізичне знищення, на переплату "Straży Pożarnej" і т.д., дальше накладуються збиткупати площі на "військові приспособлення", накладаються високі податки до податків і т.п. Щоби на ці всі запити можна дати сторонам вичерпуючу відповідь, а також щоби подані до нашого відома факти, могли бути відповідно використані на соймовій арені, прохаємо подавати все рівночасно в запитами т о ч н і в і д п и с и

дотичних актів /як накази заплати, розпорядку і т.д./. Без таких докладних відписей є майже неможливо референтові дати правничо-певні відповіді.

VI.РЕГІОНАЛІЗМ.

На численні запити в справах т.зв. регіоналістичної політики /творення регіоналістичних комітетів, збирання матеріялів до регіоналістичних монографій і т.д./ пригадуються директиви подані в давніших обіжниках, що всі українські національні організації і рілчі, занимають до регіоналізму становище негативне. Регіоналістичну політику, ми мусимо уважати як чергову спробу, розбити та розпорошити наш суспільний національний організм на окремі не-зв'язані нічим з собою територіяльні та етнічно-племінні групи /гуцулів, бойків, поголяків, волинян, поліщуків, холмщаків і т.д./, що очевидно дуже некорисно може відбитися на цілости нашої національної політики.

VII. МОСКВОФІЛІЗМ.

В останньому часі можна завважити на наших землях деякий вріст москвофільму /головно в господарській ділянці/. Це є очевидно обявище штучний і перехідний і у великій мірі викликаний чинниками, які стоять поза нашим національним організмом - але все-таки і на це явище, треба звернути належну увагу, ~~хвилі-хихххххи~~ Просимо проте Повітові Організації присвятити цій справі належну увагу, прослідити стан поширення і зросту москвофільму у своїх повітах і там, де цього потрібно, слід негайно і рішучо цьому небезпечному для нас явищу протиставитись. -

Звертається на це особливу увагу ЗП.пп.послів і сенаторів.

VIII. ШКІЛЬНИЙ КВЕСТІОНАР.

В березні ц.р. розіслала Крайова Народня Канцелярія до всіх парохіяльних урядів /разом около 2.000 писем/ квестіонар в справі шкільної статистики. До тепер вплинуло ледви кількасот відповідей і тому просимо ще раз Повітові Народні Комітети, відповідним до місцевих обставин шляхом, вплинути на парохіяльні уряди, щоби конечно тим, де що цього не зроблено, переслано на адресу Крайової Канцелярії відповідь на квестіонар. Справа ця, як в

...же зазначувано, є для нас незвичайно важна. З дотеперішніх ...ві, поїздок, зібрали ми незвичайно цінний матеріял, тільки на жаль, вартість цього матеріялу зменшується через це, що він не є повний. Тому просимо дуже, Повітові Народні Комітети, доложити всіх старань, щоби всі священники в повіті, на цей квестіонар відповіли. В прилозі залучуємо ще раз зразок квестіонара.

Львів, дня 30-го квітня 1929.р.

ЗА ПРЕЗИДІЮ:

Др. Дмитро ЛЕВИЦЬКИЙ, з.р.
голова.

Др. Любомир МАКАРУШКА, з.р.
головний секретар.

--ВСІ НА РІДНОШКІЛЬНИЙ ФРОНТ !--

Після страшної світової війни розгорілася між пануючими і поневоленими народами не менш завзята і важка війна культурна, в першу чергу війна за душу дитини. Ця війна в своїх наслідках страшніше,чим збройна війна.

Во коли у збройній війні загине один член нації,так на цьому і кінець. Не стало одиниці. А коли противникові вдається завоювати й підкорити душу дитини, то ця дитина перестає бути членом своєї нації, переходить до ворогів і дуже часто стає більш безоглядним і завзятим ворогом свого народу, чим справжній чужинець.

Історія взагалі,а кривава історія України зокрема дає на це чимало прикладів і доказів. Турки і Татари забирали в ясир українських дітей і виховували їх на яничарів, найзавзятійших ворогів України. Так поступали теж Москалі і Мадяри. Так роблять теж Румуни. "Тато Рус /себто Русин/, мама Рус /себто Русинка/, а іван Молдавин /себто Румун/" - повстала проповідка.

А що діялося за історичної Польщі? Польські школи й польське виховання зробили серед українських магнатів повне спустошення. Спольщилися цілі українські роди. Вож теперішні Сапіги,Потоцькі,Дідушицькі, Чорторийські, Четвертинські і т.д. і т.д. - це спольщені польським вихованням Українці, що зі своїх маєтків поробили станиці польщини на наших землях.

А лютий звір в людському тілі князь Ярема Вишневецький,що козаків живцем вбивав на палі, це теж бувший Українець,нащадок славного Байди-Вишневецького, про якого в пісняк співається. На цих прикладах бачимо,що культурне поневолення,що завойовання душі дитини в наслідках страшніше,чим збройна перемога.

За історичної Польщі було мало шкіл. Польська шляхта не хотіла допустити українського хлопа до науки. Тому то тодішні польські школи не мали впливу на широкі маси українського народу. А наслідок того був такий, що діти українських магнатів, вихована в польських школах, відцуралися своїх батьків, своєї нації і стали Поляками. А діти широких українських мас, панщизняних кріпаків, не ходили до польських шкіл і остали Українцями.

Тепер часи змінилися. Після світової війни повстала з ласки Антанти Польща. В її склад війшли західно-українські землі з 7. мільонами Українців. Теперішня Польща звертає пильну увагу на завойовання молодого українського покоління,дітей українського селянства та робітництва. Робить це польська влада,помагають їй ріжні польські громадянські організації,польські політичні партії, словом - ціла польська суспільність.

Клич: " Kościół i szkoła fundamentem polskości na kresach. Nauczycielstwu rzucamy hasło: na wschód, na wschód! - став загально-польським кличем.

Віцепрезес T.Sz.L. і б.шкільний куратор Волині - проф. Сікора ось що пише: "Ні одно з суспільних питань не є таке нільне і ні одно на випадок занедбання не грозить такими страшними наслідками,як справа польського шкільництва на східних окраїнах". А в іншому місці він пише: "Про військові напади не думаємо.Не маємо наміру атакувати наших сусідів зі зброєю в руках,одначе культурний, цивілізаційний наїзд є дозволений кожному".

Як виглядає той "культурний і цивілізаційний наїзд" на укр.землі? Перше всього перемінюється істнуючі українські школи на польські та утраквістичні і твориться нові польські школи на укр.землях.

Дотеперішний вислід того "культурного і цивілізаційного" походу ось який:

В часі,як Польща опанувала північно-західні укр.землі,повстало вже було там під австрійською і німецькою окупацією підчас світової війни і за часів укр.влади - 1050 укр.шкіл. В Галичині було тоді 2612 шкіл,отже разом 3662. Ще 1.грудня 1922 р. виказує польська статистика укр.шкіл на Волині 443, на Поліссю 22, в Галичині 2576.

Що сталося з цими школами? Всі вони нині спольщені чи утраквізовані. І ще, правда, ніби напоказ около 600 шкіл, що фігурують як українські, та й вони по дусі навчання вже здебільша польські. На Волині,Поліссю, Підляшшу і Холмщині зникли укр.школи.

Загалом на всіх укр.землях під Польщею спольщено і утраквізовано коло 3000 укр.шкіл. А й тих парусот нібито укр.шкіл,що остались, це головним чином школи найнижчого типу, І- чи 2-клясові, в дійсности утраквістичні, з перевагою польської мови,

по душі навчання польські і вчать в них здебільша учителі Поляки. Згідно з обіжником Львівської шкільної Кураторії з дня 30.жовтня 1923, в якому сказано: "В польській державі не може бути й мови про инші школи, як польські. В Польщі можуть бути тільки школи, що відповідають ідеї польської державности".

Чого вчать в польських,утраквістичних і в тих нібито укр. школах?

Вже міністерські програми приписують вчити наскрізь тенденційно. Читаємо там н.пр.: "Оповідаючи про шведську війну,скажемо, як Чарнецький бив Шведів; не скажемо,що за Жигмонта Ш було битва під Цецорою, в якій згинув Жулкевскі, але опишемо,як хоробро воював Жулкевскі з Турками... Зло, яке було в Польщі і панщину не представляти яскраво, бо так само,а навіть гірше діялося хлопам в инших краях... Також не оповідати історії унії, тільки згадати, що уніятська релігія зближена до католицької". І т.д.

Не даром таки польський вченний Артур Сдівіньскі характеризує міністерські пляни ось як:

"Згідно з усім сказаним навіть наші шкільні програми з офіціяльною печаткою міністерства освіти наказують напоювати польських дітей брехнею... Така педагогія брехні, введена урядовими наказами до шкіл в незалежній Польщі,переживає вже без ніяких наказів правдиві оргії..."

Коли такі пляни шкідливі навіть для польських дітей,то що й казати про шкідливість їх для дітей українських...

Погляньмо на таку школу! Всюди написи польські,печатки польські, урядування польське, стіни обвішані образами королів та героїв польських, картинами з географії Польщі, а старанно повикидуване все,що нагадувало би історію та географію України. Заборонено навіть уживати назви: Україна, український! Із шкільних підручників повикидувано всі місця,де мова про Україну. М.и. викинено з букваря вірш Воробкевича:

"Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,а лиш камінь має".

Викинено вірш Шевченка:

"Учіться,брати мої,думайте,читайте,
І чужого научайтесь, свого не цурайтесь.
Бо хто Матір забуває,того Бог карає"...

Ба! Викинено навіть молитву Господню: "Отче наш". Чи все це загрожує цілости держави?...

За те всаджено до букваря уступ: "Про нашу державу", де українським дітям з першої кляси оповідається,що наша держава зветься "Річ Посполита Польська", на чолі якої стоїть президент, а столиця Варшава. А дальше говориться про Вислу,Краків,Вавель, Познань,Вильно і польський Львів.

Та на тому не кінець. Українська дитина мусить вчитися і з польського " Elementarza ". В такім " Elementarzu" /Худзіковського/ аж кишить від таких патріотичних "творів", як " Antoś żołnierz ", в якому читаємо:

"Świszczą kule za oknami.
- Matuś, patrzaj, nasi bez broni!
Na ulice wróg się wali,
Lwów nam cały dziś zabrali -
Puść do nich!"

В польській читанці є уступ Адама Гржимали-Седлецкого п.з." Lwów pod chmurami ", де попід небеса вихвалюється военне поготівля польських шкільних учеників проти "Русінуф".

В історії Геберта читаємо на стороні 212:

"Wspaniała wprost była obrona Lwowa,wziętego przez Rusinów. Do walki z wrogiem porwała się garstka młodzieży, nie brakło wśród niej dziesięcioletnich chłopców i kobiet. І т.д.

Такто практично вчать міністерські програми навчання і урядові шкільні підручники "годження й лучення для згідного співжиття людности національно мішаних земель" /по закону з 31.липня 1924 р. Не згоду,а ненависть і погорду до всього,що українське,впоюють урядові шкільні підручники!

Ще вимовніше говорять про це приписані в школах польські співанники. Для прикладу не зайвим буде навести початок пісні про "Polskie orlęta":

"Hord ukraińskich dzika czerń
Lwów otoczyła prastary".

Які обиди,яке моральне знущання над українським народом, над його найвищими змаганнями,найсвятішими поривами,над його

героями! Які моральні тортури мусить переживати українська дітвора, яка має вчитися з отсих підручників!

Та на цьому не кінець. В школі є учитель-Поляк чи учителька-Полька, що всею душею ненавидить усе українське, що ні словом не відізветься до дитини по українськи. Чого такий учитель чи учителька вчить українську дітвору, та як вчить - можна собі уявити!

Досить того, що в чисто українських громадах забороняється не тільки в школі підчас науки обзиватися по українськи, але навіть в часі перерви, чи на дворі забороняють говорити по українськи та співати укр. пісні. Примушується укр. дітей говорити тільки по польськи і співати тільки польських пісень.

Укр. дітей тягнуть на всякі польські патріотичні шопки. Чи то іменини якогось достойника, чи якесь польське свято народове, тягнеться укр. дітвору. Ба, силуються дітей дякувати Богові за те, що Поляки виграли війну з Українцями, що Українці мусіли опустити Львів і т.д. Ось до чого доходить!

Та й мало Полякам за мало. Вони постановили в короткому часі зробити такі зміни в шкільництві, щоб польонізацію укр. дітей і цілого укр. народу не розтягати на довші літа, а перевести це в можливо короткому часі.

Для цієї цілі мають вони потворити нові більше клясові школи, одну на - 2, -3, -4, а й більше громад, що від себе віддалені на три кільометри, а існуючі школи покасувати.

В Міністерстві та в шкільних кураторіях вже вироблений плян такої реформи шкіл і буде переводжений вже в недалекому часі в життя.

Дотепер старалися, щоби школа була по змозі на середині села, а як село було дуже велике, то будовано дві школи. Новий проект передбачує, що школа для кількох громад не мусить бути в селі, що можна поставити школу за селом, так, як прим. залізничу стацію. Розуміється, будова таких шкіл коштуватиме великі гроші і кошта будови покриватимуть громади. Буває, що навпростець село від села віддалене не більш, як три кметри, але дорогою треба зробити 5 і 6 кметрів, бо дорога крутиться, ріка перешкоджає і т.д. Отже в такому випадку проект передбачує будову нових шкільних доріг і шкільних мостів. А що станеться з будинками дотеперішних шкіл? Ці будинки призначиться на дітячі садки, а що таких не буде, то на польські читальні людові і на польські кооперативи.

Нові школи повставатимуть там, де є або польська колонія, або мешкає трохи Поляків. І до такої школи будуть змушені ходити українські діти з дооколичних сіл. Таким чином зникнуть ще й тіт.зв. українські школи, а в дотеперішних шкільних будинках розсядуться польські кооператори та польські "читальнікі" і на спілку з польським учительством будуть польщити укр. село.

Такий плян придумано на повне спольщення укр. села.

Чи можемо, чи смімо байдужно дивитися, як чужі школи, чужі учителі викривляють характер нашої молоді, ломлять душі, на наших очах нищать націю нації? Чи маємо ці нові зазіхання приймати мовчки?

У весь зріст мусимо освідомити собі грозу хвилі: народне українське державне шкільництво - одна велика руїна; фахове державне шкільництво на наших землях - виключно польське; кілька середніх українських шкіл - тяжкий здобуток з часів австрійських дограє в кліщах розпорядків влади; вищих українських шкіл нема; українські катедри на львівському університеті - колишній завязок українського університету - давно зліквідовані; українські Високі Школи приватні - самопосвятно здвигнені українським народом - знищені поліційним гнетом.

Крайна пора отямитися і взятися за ратунок молодого покоління шляхом оборони укр. школи і розбудови рідного шкільництва.

Правда, закон з 31. липня 1924 р. про шкільний плебісцит і виконний розпорядок до нього так складені, що урядовою тайною покривається надужиття, зловживання і фалшування, одначе приклади громад в Рогатинщині Чесник і Обельниці доказують, що сильною волею, однодушністю цілої громади, непохитністю та витревалістю можно всеж таки побідити. Тому треба вперто переводити плебісцит за українською школою через всі інстанції, докладаючи всіх зусиль, щоби виконити: чи, хто і як підписував декларації за польською мовою; вносити жалоби до Союза Народів та взагалі боротися так довго, доки не здобудеться укр. школи і Українця-учителя в цій школі.

Дивімся, як другі народи борються за свої школи. Ось наприклад Німці під Польщею, які ведуть від ряду літ боротьбу за німецьку школу на Шлеську. Боротьба тая ведеться завзято вже не за окрему

школу,а прямо за окремого учителя,за кожну дитину. Німці вносять там декляраціï в справі мови навчання так довго,доки не дібються успіху.І до них вже два рази їздила Комісія Союза Народів на доходження.Бо Німці кожне надужиття заскаржують до Союза Народів. І вже кілька разів порушувано справу німецького шкільництва на Раді Союза Народів, цею справою займався вже також Міжнародній Трибунал в Газі. А одночасно ведеться завзята боротьба на місці, на Шлеську.Польські газети бють навіть в дзвін на тривогу,мовляв-на Шлеську польські діти німчаться,знак,що там Німці успішно борються за своє шкільництво.

Як слід боротися за рідну школу,дали теж добрий приклад Поляки за часів панування Москалів і Німців на польських землях.

Хто мав змогу бувати перед війною на Шлеську чи на Познанщині,мусів ствердити,що міста там мали характер німецький,що польської мови там по містах не було чути.А сьогодня ці самі міста мають характер польський,польська мова в них пануючою.Звідкіж це взялося? Польське національне виховання діставало польське чергове покоління в родині і в костелі. Полька-мати і костел врятували чергове покоління перед винародовленням.А напрям цьому вихованню давала міцна орґанізація політична,яка спіралася на солідній економічній та культурно-освітній орґанізації.

Завдяки цій орґанізованости Поляки вміли кожну свою кривду розтрубіти на цілий світ.

Коли у Вжесні скривдили Німці польську шкільну дітвору,накидуючи ій німецьку мову, караючи дітей,устроїли вжеснянські Поляки страйк. А в світі польські організації так цю справу розтрубіли,що цілий світ трясся від обурення на поведення Німців.

А під царатом,коли Полякам зросійщено школи,взялися вони до творення тайних шкіл.Цілий край покрили сіткою таких тайних шкіл.Кожна молода,освічена людина обовязана була працювати над поширюванням освіти чи як учитель, чи як орґанізатор.І в самій Варшаві в таких тайних школах вчилося понад тисяча дітвори.Створено тут не тільки тайні захоронки для дітей в дошкільному віці і народні школи,а й школи середні,а навіть тайний т.зв.літаючий університет.

Все це не легко приходилося.Бо і грошей багато потрібно було і кожного такого учителя,приловленого на горячому строго карано тюрмою чи кількалітним засланням.Та був запал,а завдяки йому були гроші і готові на жертви учителі.І ось на нараді,скликаній варшавським ґен.ґубернатором 1901 р. в справі положення села в Королівстві Польськім,ствердженo,що 33% населення завдячує свою грамотність отьому тайному навчанню.

Оттакий запал і нам треба викресати.

Велика річ - свій учитель на селі. Гаразд це розуміють Мазури. Коли кілька літ тому назад польська влада перенесла учителя - Українця Горбачука в Бохенський повіт, місцеві Мазури, довідавшись. що новий учитель та його жінка Українці, не хотіли їм нічого продати, а діти в школі не хотіли їх слухати. І вікна бідного учителя, якого вирвала влада з рідного осередовища,що вечора були в роботі. Так Мазури,у власній державі,де вже над учителем тяжіє інспектор - Поляк, побивалися за учителем-Поляком.Хоча цей учитель-Українець хочби зі страху за хліб мусів дуже пильнувати школи. Мазури хотіли мати свого чоловіка, який брабби живу участь в їхньому житті, отже цікавився би не тільки школою.

Ведучи боротьбу за українську державну школу,мусимо одночасно вести систематичну,творчу працю над розбудовою нашого приватного шкільництва.

Хто це має робити? "Рідна Школа"!

Вона має з одного боку боронити українське шкільництво й учительство,а з другого боку опікуватися молодю взагалі,від дошкільного віку починаючи,та закладати й удержувати школи ріжного типу,в першу чергу народні й фахові школи /промислові,ремісничі, торговельні і т.д./, ріжні курси,бурси,захоронки,діточі садки і всякого рода виховні заведення. Все це має право робити "Рідна Школа" на основі свойого статута. Тому не добре роблять ті одиниці, що ведуть таку акцію часом під фірмою якоїсь иншої української установи,бо таким чином ця акція не йде пляново й доцільно,а в додатку нерідношкільні орґанізації наражуються на закиди і неприємні наслідки,мовляв - вони переступають круг свойого статутового ділання.

Отже основою усієї доцільної діяльности на полі шкільному мусить стати перше всього орґанізація кружків "Рідної Школи" по містах, місточках і всіх громадах, де тільки найдеться відповідне

число свідомих людей.

Та, заснувавши Кружок, не можна заложити рук і ждати благодати з гори. На теж основано Кружок, щоби розпочати відповідну діяльність.

Отже треба до Кружка приєднати всіх громадян даної місцевости, старших і молодших, мущин і жінок.

Завданням старшини Кружка і всіх його членів є: пильнувати, що діється з місцевою школою; хто і чого там вчить наших дітей; чи учитель /-лька/ не заводить часом самовільно польську мову навчання або утраквізм; які пісні діти в школі співають; чи не виховуються там діти в ненависти до укр. мови і всього, що українське і т.д. Якщо є такі факти, так треба їх списати і вносити жалоби, бо на це Кружок має право по думці § 5. статута /буква "з"/, а в першу чергу подати все це до відома Головної Управи.

Якщо школа добра, українська, так треба дивитися, чи всі родичі точно дітей посилають до неї. Пильнувати, щоби батьки не відтягали дітей від доброї школи, бо таким чином тяжко кривдять їх!

А де школа чужа, де учитель чужий, там боротися всіма силами за українську школу, за українця-учителя. Так довго, доки не поставиться на своїому! І не можна зражуватися невдачами! Кожна невдача - це доказ, що противники крутять, бояться української школи, тому ломлять чи обходять закони, тому фалшують підписи на деклярціях, тому роблять різні инші надужиття. І саме те повинно у нас викликати тимбільше завзяття. А немає сили, яка могладби опертися такій твердій поставі всіх Українців, по всіх громадах! Та й ще в додатку: коли вони виступлять одностайно на всіх українських землях під Польщею, домагаючись укр. школи та Українця-учителя!

А одночасно не сміємо оставляти на поталу тієї дітвори, що ходить до чужої школи. Її науку треба доповнити лекціями з історії та географії України та укр. літератури. Цю молодь треба втягати до українських національних свят, представлень, концертів, руханкових пописів. Для неї повинен мати Кружок гарну дитячу бібліотеку.

Та на цьому не кінець. Треба дбати, щоби дитина від найранішої молодости пізнавала й полюбила все, що рідне. Бо перші враження дуже довго тримаються, западають на ціле життя в душу людини. Отже треба дбати про виховання дітвори в дошкільному віці. Слід для неї створити покищо бодай на літні місяці дитячі садки, а де є пригожі умовини, подбати про основання постійної захоронки.

Ми мусимо зацікавитися молодю в дошкільному, шкільному і позашкільному віці. Наша опіка мусить обняти всю молодь: і ту, що ходить до українських шкіл; і ту, що ходить до чужих шкіл; і ту, яка є поза школою.

Що більше: мусимо звернути теж пильну увагу на піднесення національної свідомости і знання батьків молоді. Памятаючи про те, що на рідношкільному фронті безумовно побідимо тоді, коли школою національної свідомости і життєвого гарту зробиться у нас кожна українська сім'я.

Тому рідношкільні діячі мусять пильно пособляти праці в читальнях "Просвіти". "Рідна Школа" мусить вести свою діяльність в тіснім зв'язку з "Просвітою".

Рідношкільна акція мусить зробитися масовою. Вона зробиться такою, коли візьмуть в ній участь всі освічені Українці і коли ми витворимо широкі кадри рідношкільних діячів так само, як на протязі недовгого часу витворили ми кадри діячів кооперативних.

Першим завязком цих кадрів рідношкільних діячів повинні зробитися учителі існуючої мережі шкіл "Рідної Школи".

А коли широкі народні маси будуть освідомлені про вагу рідношкільної справи, коли вони матимуть посмак "Рідної Школи", напевно найдуться і фонди на розбудову рідношкільної акції і на боротьбу за український характер всіх шкіл на наших землях.

А цю боротьбу за укр. характер шкіл на наших землях мусимо повести організовано. В цій боротьбі повинні обєднатися всі політичні угруповання, що стоять на національному ґрунті. Ця боротьба мусить йти в краю, на соймовому терені і за границею.

Досі цю боротьбу вело виключно Українське Національно-Демократичне Обєднання. Другі політичні угруповання не тільки не помагали в цій боротьбі, а ще й робили всі можливі перепони.

З долу мусить піти рішучий натиск, щоби окремі політичні угруповання не використовували рідношкільної ділянки для зводження партійних порахунків з УНДО-м.

Для переведення масової боротьби за укр. характер шкіл на

наших землях треба покликати до життя при всіх школах Батьківські Комітети, які мусять станути на допомогу політичному проводові в його акції на місцях, на терені сойму та заграницею.

А для виконання всіх цих великанських завдань, потрібна віра у свої сили.

Необхідна віра в успіх наших зусиль, не менша, як та, що десять літ тому гнала на подвиги цвіт сучасного покоління.

-----oooo0o0ooo-----

Резолюції.

Віче Українців ....., що відбулося ....., ствердж̀ує повне право українського народу на порядкування справи виховання чергового покоління відповідно до своїх питомих потреб.

Тому протестує:

1/ проти спольщення та зутраквізування українського державного шкільництва на українських землях під Польщею;

2/ проти переношення учителів-Українців з української території;

3/ проти переслідування українського приватного шкільництва;

4/ проти непринимання до учительської служби Українців-кандидатів /-ок/ учительського звання.

Віче домагається рішучо скасування ославленого плебісцитового закона з 1934 р.; домагається української національної школи; домагається, щоби управа українського шкільництва була в українських руках; домагається узгляднення в розбудові українського шкільництва всіх потреб українського народу; домагається виконання закону про університет з додатковими постановами про всі типи високих шкіл до Господарської Академії включно.

Віче закликає Українських Громадян до якнайенергічнішої матеріяльної і моральної допомоги "Рідній Школі", до розбудови орґанізаційної сіти Кружків "Рідної Школи" та до орґанізації Батьківських Комітетів.

Віче закликає політичний провід та Українську Парляментарну Репрезентацію до започаткування планової масової боротьби за український характер шкільництва на західно-українських землях, а українську суспільність до поголовної участи в цій боротьбі.

число свідомих людей.

Та, заснувавши Кружок, не можна заложити рук і ждати благодати з гори. На теж основано Кружок, щоби розпочати відповідну діяльність.

Отже треба до Кружка приєднати всіх громадян даної місцевости, старших і молодших, мущин і жінок.

Завданням старшини Кружка і всіх його членів є: пильнувати, що діється з місцевою школою; хто і чого там вчить наших дітей; чи учитель /-лька/ не заводить часом самовільно польську мову навчання або утраквізм; які пісні діти в школі співають; чи не виховуються там діти в ненависти до укр. мови і всього, що українське і т.д. Якщо є такі факти, так треба їх списати і вносити жалоби, бо на цо Кружок має право по думці § 5. статута /буква "з"/, а в першу чергу подати все це до відома Головної Управи.

Якщо школа добра, українська, так треба дивитися, чи всі родичі точно дітей посилають до неї. Пильнувати, щоби батьки не відтягали дітей від доброї школи, бо таким чином тяжко кривдять їх!

А де школа чужа, де учитель чужий, там боротися всіма силами за українську школу, за українця-учителя. Так довго, доки не поставиться на своєму! І не можна зражуватися невдачами! Кожна невдача - це доказ, що противники крутять, боятся української школи, тому ломлять чи обходять закони, тому фалшують підписи на деклярціях, тому роблять різні инші надужиття. І саме те повинно у нас викликати тимбільше завзяття. А немає сили, яка могла би опертися такій твердій поставі всіх Українців, по всіх громадах! Та й ще в додатку: коли вони виступлять одностайно на всіх українських землях під Польщею, домагаючись укр. школи та Українця-учителя!

А одночасно не сміємо оставляти на поталу тієї дітвори, що ходить до чужої школи. Її науку треба доповнити лекціями з історії та географії України та укр. літератури. Цю молодь треба втягати до українських національних свят, представлень, концертів, руханкових пописів. Для неї повинен мати Кружок гарну дітячу бібліотеку.

Та на цьому не кінець. Треба дбати, щоби дитина від найранішої молодости пізнавала й полюбила все, що рідне. Бо перші враження дуже довго тримаються, западають на ціле життя в душу людини. Отже треба дбати про виховання дітвори в дошкільному віці. Слід для неї створити покищо бодай на літні місяці дітячі садки, а де є пригожі умовини, подбати про основання постійної захоронки.

Ми мусимо зацікуватися молодю в дошкільному, шкільному і поза шкільному віці. Наша опіка мусить обняти всю молодь: і ту, що ходить до українських шкіл; і ту, що ходить до чужих шкіл; і ту, яка є поза школою.

Що більше: мусимо звернути теж пильну увагу на піднесення національної свідомости і знання батьків молоді. Памятаючи про те, що на рідношкільному фронті безумовно побідимо тоді, коли школою національної свідомости і життєвого гарту зробиться у нас кожна українська сімя.

Тому рідношкільні діячі мусять пильно посвячати праці в читальнях "Просвіти". "Рідна Школа" мусить вести свою діяльність в тісній звязку з "Просвітою".

Рідношкільна акція мусить зробитися масовою. Вона зробиться такою, коли візьмуть в ній участь всі освічені Українці і коли ми витворимо широкі кадри рідношкільних діячів так само, як на протязі недовгого часу витворили ми кадри діячів кооперативних.

Першим завязком цих кадрів рідношкільних діячів повинні зробитися учителі існуючої мережі шкіл "Рідної Школи".

А коли широкі народні маси будуть освідомлені про вагу рідношкільної справи, коли вони матимуть посмак "Рідної Школи", напевно найдуться і фонди на розбудову рідношкільної акції і на боротьбу за український характер всіх шкіл на наших землях.

А цю боротьбу за укр. характер шкіл на наших землях мусимо повести орґанізовано. В цій боротьбі повинні обєднатися всі політичні уґруповання, що стоять на національному ґрунті. Ця боротьба мусить йти в краю, на соймовому терені і за границею.

Досі цю боротьбу вело виключно Українське Національно-Демократичне Обєднання. Другі політичні уґруповання не тільки не помагали в цій боротьбі, а ще й робили всі можливі перепони.

З долу мусить пійти рішучий натиск, щоби окремі політичні уґруповання не використовували рідношкільної ділянки для зведення партійних порахунків з УНДО-м.

Для переведення масової боротьби за укр. характер шкіл на

наших землях треба покликати до життя при всіх школах Батьківські Комітети, які мусять станути на допомогу політичному проводові в Його акції на місцях, на терені сойму та заграницею.

А для виконання всіх цих великанських завдань, потрібна віра у свої сили.

Необхідна віра в успіх наших зусиль, не менша, як та, що десять літ тому гнала на подвиги цвіт сучасного покоління.

-----ооо0ОО0ооо-----

Резолюції.

Віче Українців ....., що відбулося ...., стверджує повне право українського народу на порядкування справи виховання чергового покоління відповідно до своїх питомих потреб.

Тому протестує:

1/ проти спольщення та зутраквізування українського державного шкільництва на українських землях під Польщею;

2/ проти переношення учителів-Українців з української території;

3/ проти переслідування українського приватного шкільництва;

4/ проти непринимання до учительської служби Українців-кандидатів /-ок/ учительського звання.

Віче домагається рішучо скасування ославленого плебісцитового закона з 1924 р.; домагається української національної школи; домагається, щоби управа українського шкільництва була в українських руках; домагається узгляднення в розбудові українського шкільництва всіх потреб українського народу; домагається виконання закону про університет з додатковими постановами про всі типи високих шкіл до Господарської Академії включно.

Віче закликає Українських Громадян до якнайенергічнішої матеріяльної і моральної допомоги "Рідній Школі", до розбудови орґанізаційної сіти Кружків "Рідної Школи" та до орґанізації Батьківських Комітетів.

Віче закликає політичний провід та Українську Парляментарну Репрезентацію до започаткування планової масової боротьби за український характер шкільництва на західно-українських землях, а українську суспільність до поголовної участи в цій боротьбі.

45

24 березня 1928.р.

До
Хвальної Президії
"Рідної Школи"

у Львові.

Вношу інтерпеляцію в справі імянин Пілсуцького і подіями, які али місце в Академічній ґімназії в звязку з тою справою. До всесторонього висвітлення цьої справи потребую обіжника, який видала Кураторія до риватних шкіл в справі імянин і евентуально інших інформацій, які Президія має в тій справі. З огляду на пильність справи, прохаю о переслання обіжника і матеріялів ще сьогодні по можливости передполуднем до ародньої Канцелярії, Львів, вул. Костюшка ч.1.а.II.пов.

Остаю з правдивою пошаною

посол.

Ч. 566.

До

Хвальної Народної Канцелярії

у Львові. Ринок 10.

Відповідно до письма Хвальної Управи „Народної Канцелярії" Ч. 2221/12 з дня 4. XI. 1912. подає ся нижшим адресі Членів і їх заступників Управи М. „Учительська Громада" до відома:

Вп. Юліян Романчук, голова Відень Парламент.
„ Мозьвек Сальо, заст. голови Львів акад. гімназія.
„ Михайло Гнбачек, член видїлу проф. Фізія акад. гімн.
„ Ізен Сінницький, касієр проф. акад. гімн.
„ Юліян Стефанович, член видїлу проф. Фізія акад. гімн.
„ о. Леонід Лукяновський „ проф. Акад. гімназія.
„ Др Стефан Томашівський проф. „ Фізія акад. гімн.

Заступники Видїлу: вп. Василь Білецький проф. акад. гімназ. Львів.
Др Олександр Тисовський „ „ „ „
Лук. Ткачук секретар „ „ „ „

Львів дня 7. падолиста 1912 р.

Л. Сальо

Товариство учит. внош. УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА У ЛЬВОВІ

Л. Ткачук
секретар

До
Хвальної Головної Управи
"Рідної Школи"
у Львові.

Отсим подаємо замітки про шкільний плебісцит у нашому районі.

21 ГОЛЕШІВ. Начальник громади Ухарський відмовився потверджувати шкільні декларації заслонюючись тим, що йому заборонив це робити комендант постерунку Денісевич /який видно уважає, що його безправні українофобські подвиги це не дійшли до краю/. Делегація громадян Голешева негайно інтервенювала в тій справі в Старостві.

22 НОВОШИНИ. Заслонюючись також забороною, стверджувати декларації, п.Денісевича, відмовляється підписувати їх начальник громади Гортник в Новошинах.

23 КОТОРИНИ. Начальник громади Хитровський не хоче потверджувати у своєму селі шкільних декларацій не подаючи навіть причини чому, але це стане ясне, коли зміркуємо, що це теж район постерунку в котрому комендантом є п.Денісевич.

24 ІЗИДОРІВКА. Ганебного чину допустився у цьому селі громадянин Прокіп Ярошко, який не знати звідки зарвавши декларації за польською школою намагався зібрати на них підписи своїх громадян, що вспів зробити в кількенайцятьох випадках. Коли одного вечера член Повітового Комітету пояснив в тій громаді справу плебісцитової акції і зазначив їх в деклярації, цейже Прокіп Ярошко ще тої ночі порозумівся із деякими ворожими нашої акції чинниками, зазначився в деклярації за польською мовою навчання і обманюючи громадян, що це декларації привезені членом Повітового Комітету зараз рано збирав їх підписи.

Про всі вище подані випадки перепон повідомлено як слід компетентні чинники.

Зрештою шкільна плебісцитова акція в нашому районі переходить спокійно та живо з повним зрозумінням громадян своїх обовязків.

Журавно, дня 13. грудня 1932.-

З глибокою пошаною /підпис нечиткий/ член повіт. Комітету.

П.С. Прохаємо сейчас вислати ще 600 декларацій під адресою: Складниця Кооператив, Журавно, м.Біщи.

Мостиська 28.II.1932. 48

25 До Хвальної Управи Рідної Школи

у Львові.

Подаємо довідомо що війти громадах Золотковичі і Годехінці Мост. повіту не хочуть легалізувати підписів, родичі на деклараціях шк.плебісциту. В тій справі була делегація до староства в Мостиськах, який не полагодив справи, а в слід за тим вислала делегація телеграму з повідомленням про те до міністерства Внутрішніх Справ у Варшаві. Просимо також в тій справі занятн відповідне становище перед компетентними чинниками.

За Старшину Кр.РШ в Мостиськах, 2 підписи.

49

Мостиська 28.II.1932.

До Хвальної Управи Рідної Школи

у Львові.

Подаємо довідома що війти громадах Золотковичі і Радехінці Мост. повіту не хочуть легалізувати підписів, родичі на деклярації ік.плебісциту. В тій справі була делегація до старостава в Мостиськах,який не полагодив справи, а в слід за тим вислала делегація телеграму з повідомленням про те до міністерства Внутрішніх Справ у Варшаві. Просимо також в тій справі занятн відповідне становище перед компетентними чинниками.

За Старшину Кр.РШ в Мостиськах, 3 підписи.

Повітовий Кружок Рідної Школи
ім.Т.Шевченка
в Городенці
Ч.476/32.

35, 36

50

В і д п и с .

Городенка, дня 17.12.1932.

До
Світлої Головної Управи Рідної Школи
у Львові.

На письмо з дня 12.грудня 1932 ч.1334/32. повідомляємо, що підготовча акція шкільного плебісциту є вповні наладнана а саме на 56 шкіл в городенському повіті ч.13 україн, 34 утраквістичних, а 9 польських.

Плебісцит переводиться в тих громадах де є польська і утраквістична школа себто в 42 громадах.

До цього часу зужито 7.200 штук деклярацій, які для догідненння спроваджено з Кружка Р.Шк. в Коломиї.

До цього часу тобто 17/12 з 10 громад доручено вже деклярації до інспектора, 5 громад принесли вже деклярації до канцелярії Кружка до провірки і виготовлення супровідного письма і потвердження /рубрум/ а прочі громади переводять ще - одначе можна надіятись, що в 95% буде плебісцитова акція вповні переведена.

Акція та натрапляє зі сторони поліції і війтів на трудноші, одначе стараємося трудноші ті побороти, а саме:

I. В Луці дідич П.Ґерман заборонив війтові підписувати згляднo стверджувати підписи деклярацій а натомість казав зібрати всі деклярації і собі їх предложити. Про те доніс до Канцелярії Кружка громадянин з Луки П.Федор Думяк.

В справі тій інтервенював п.посол Білинський в тут.Старостві, яке прирекло справу прихильно полагодити.

II. Пан Гоголюк Яцько громадянин з Ісакова зголосив в Канц. Кружка що тамошній нач.громади відмовився стверджувати підписи деклярацій.

На інтервенцію в тут.Старостві через урядовця Кружка Сілецького наказало Староство війтові стверджувати підписи деклярацій./Замічається що Ісаків вже вніс свої деклярації до Інспектора/.

III. Також в Поточисках не хоче війт п. Жигерей [illegible] деклярацій. В інтервенції через тамошнього голову, [illegible] ницького, приречено в Старостві також успішне і прихильне полагодження справи - одначе деклярацій з Поточиск ще не має.

IУ. У Віні жадала поліція, щоби їй предложили спис батьків, які підписали декларації та пошукувала за деклараціями, одначе один з громадян п.Погрода Федір зібрав сейчас усі декларації і заніс до канцелярії Кружка в Городенці, які вже доручено інспекторови.

У. В Янковій Книгиніцький голова плебісцитового комітету п.Павло Книгиніцький умовився з начальником громади, що дня 14.12 будуть батьки підписувати декларації та в той день рано явився старший постерунковий Янковяк з другим пос.Дякомом в канцелярії нач.громади, казав Книгиніцькому іти з ним до дому, де перевів особисту і домову ревізію в присутности Івана Кельца, Миколи Мартина і Йоника, та забрав спис дітий на основі якого малося підписувати декларації.

При ревізії поводився п.Янковяк досить некультурно- казав Книгиницькому роздягнутися до білля в присутности жінок, хору дочку /6 днів по злогах/ вигнав з ліжка і перетрусив постіль, казав розкинути стіжок околотів і 40 штук розвязав, розкинув заляту довкола хати і зняв дашок з кошиниці.

Коли Книгиницький звертав Янковякові увагу, що дочка хора - Янковяк сказав: "що нічого ѣї не станеться, бо 6 днів по полові можна вже вставати".

В повищій справі інтервенювано також в Старостві, та у комісара поліції, а посол Білинський обіцяв внести інтерпеляцію в Соймі.

Поступовання пос.Янковяка при підписам декларацій одначе є вигляди, що громадяне такі будуть домагатися потверджень деклараций.

Просимо повищі події оголосити в пресі.

За Старшину Кружка Рід.Школи в Городенці: /-/ Др Комарницький голова, /-/ Сілецький в.з. секретарь.

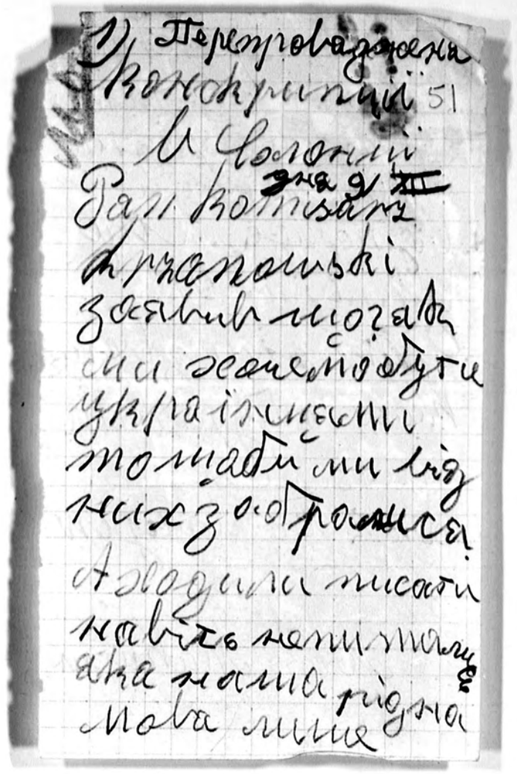

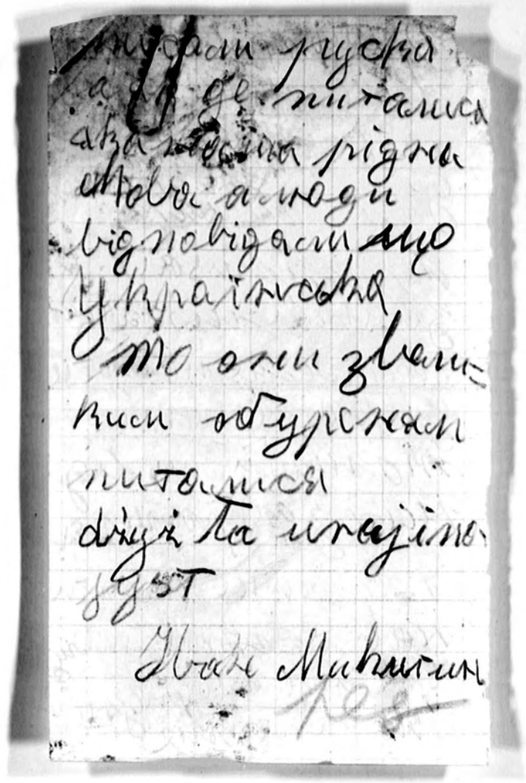

Вдала К. Львова
Комісар Галиці уп
раві. Львова на доля
галицьких людей пова
жує уважають, якого
членка "Ліги." Укра
їнських Друкова де
було. Дмитрик Лука

Загублено 12 людей 5 українських а 7 польських
в селі Селиськах Львівського повіту вивписали двір
ської Служби довоєнкрутації Словоду забрати низнаю
Коли відбувалися Вибори до парляменту і досилату
то пасинатали картоки
нанесли весь засільки і післали
посилали також вибори на
Начальника Громади також
було досит Аґентів були
о всі при пасинатті а що до
Конскрипції то забрали

А ежбы треба податок
затаїтити або ежку
карту тобі зараз напишеть
вейзога дотолови
Всхвальна Гидакгуи тому
поїстити в своїм часопу
Іван Козак

Конскрипційні практики.

Знову лунають вали з Голоска Великого, пов. Львів.

Дня 14. з. м. явився конскрипційний комісар (п. Вибульські) з деяких урядів, що відновили уже існували на польських аркушах, а в деяких взагалі вперше. Цим разом доставлено інтересовавшим добровільні аркуші, але виповнювано їх по польськи. На жадання виповнити по укр., комісар виказував незнайомість укр. мови й не дозволив навіть виповнити конскрипційні аркуші самим інтересованим укр. У висліді не зложено ані одного і відновлено підп

Конскрипційні практики.

Знову линуть вісті з Галичини Великої, по б. Львів.

Дня 14. з. м. з'явився конскрипційний комісар (п. Вибульські) з деяких урядових, що відновили уже існували на польських аркушах, а в деяких взагалі вперше. Урок доставлено інтересовавшим дводенні аркуші, але виповнювано їх по польськи. На осадження виповнити по укр., комісар виповівся незнанням укр. мови й не дозволив навіть виповнити конскрипційні аркуші самим інтересованим по укр. У висліді не зложено звідомлень і відповідно підписів.

Допись з Журавник новин Львів про „Конференцію"

Конференція в Журавниках неґеречна ніяка zakony! бо по перше, не було двоповних арґументів! на зайнятє, тому нема для нас Українців двоповних арґументів;? но лиш громадянський бійнавіб, що наших не дістав в Сибірє, лиш в польский мові: а дальше, по цїлім сей по нім сам ніц Конференцію як хотїли, а розумієть ся вєво на свого користь, бо в них парлїах, а було їх 4. но були сами поляки; а в Боґатих хатах як прийдуть писати, но навіть тіро не пишуть ся, то як хотїли так писали. В інших домах но на супер писали, що нигди нема ніякої Української мови лиш ruska, і так ruchy записали. В нашім сей є найлєпше 2/3 часткий Українців, а звлш 1/3 часть поляків але вси говорять Українського мового, навіть сами поляки в своїх домах говорять по Українськи, бо по польску навіть не вміють, а певно що по писали як, що їх розмовна бесіда есть польска, а но неправда.! Но той помилки в тім переписі такім людий в Журавниках, есть прикатого нам священик отець Левицький з Горлицьовиц, бо повитий були, (в церкві як були на відпрабі) но дам обєтницю, як знають ся записати, як знають подавати свого мову, що Українська рідна мова, бо люди того не знають, лиш знають по дабро ну, що руські, а на слово Український, но він не дуже; а нема кому обєтницю;. бо в нас нема ані читальні, ані учителя свого Українця ані дбалого священика, щоби повчив народ у свім, бо народ цілий як за найвищих не часів.! Бо повитий були но нам священик но проповідує

тиель народу розпоказувати тодам добре,
ніже перед конскрипціцто; так як другі єуєц,
ські свящєтники, як от о. Гапас в Вижєнках
поучив народ свій як має ся записати
позедий при конскрипції і позедий там
так зробив. А газєти Народної Справи, тота
ліже в господарів, в нашім селї.

Конскрипцію ту писали в нас ліже
на білих аркушах; на записках де суть
первоні друки для дїтей, що кажи що
рекрут будуть доносувати в громадській
канцелярії: і так справдливо перейшла
конскрипція. А газєт там перед самою
конскрипцією не доручив почтар, бо казав
що не знає що ся стало з газєтами, але
на другий тиждень прийшли два рази, хоть
в суєдських селах були по приходили газєти
з тої самої почти. Так в нашім селї робили
тапове спарції з газєтами нашими і
перед соймових виборів, тихто не дістав
газєти тогди щось через кілька недїль бо
здєй щедали в селї!! А така просвіта веде
ть ся в наших Журавинках, за наші гроші"!
Прошимо донести о тім нашим послам
і прошимо Хвальну Редакцію дуже щиро по-
містити ею нашу допись в Народній

З Високим Поважанєм Справі
муже довіря Народньої свій
Справи
Павло Крет

Примечание

Після Конскрипції. Пов. Львів

Дня 9 грудня 1931 р., до дому Йосифа Крімницка в Товщеві, прийшли конскрипційні комісарі з поляки виповнювати конскрипційні аркуші, коли я звернув увагу комісареві що моя розговірна мова є українська, то комісар „Булгакова" сказала. що їй по українськи записувати не вільно. Вона сказала, що записувала вже по українськи, але по уділенню головного комісара „Лєгіра." дістала розказ більше по українськи не писати, бо не вільно, а однайдя-ту рубрику де була написана розговірна мова українська, він вкреслив усіх конскрипційних аркушах, доручених Комісарем Булгаковою.

До дому Евстахія Хілінського, прибув Конскрипційний комісар, повиповнював відрубрики в конскрипційнім аркуші крім оригінальної і закладів підпису, але тільки по польски, я сказав йому, що по польски не підпишу, бо я Українець, то раз, а друге, що 11-та рубрика не є виповнена. Тоді комісар „Станіслав Поларжицкі" сказав, що під Польщею Українців нема, і що в Польщі по Українськи не вчать, і не дам підписатися по українськи. „Не хочете підписатися". тоді. Ей взагалі не підпишу і не підписався, бо аркуш не був виповнений.

От так мені більше відбулася в Українців конскрипція. По де куди у свідомійших громадян села Товщева записали після закона, а ще знова кілька цілком не підписали, а проти позаписували як „русскіх", а може і поляків тоїчто не знає, До того що менше свідомі Українці записали як „русскі," причинився місцевий порох о. Іван Свободюк, бо не забув в своїх проповідях

памiтувати слово „русскій" і в недiлю дня 29/XII 1911
по своїй проповiдi в Церквi, наказав вiн присутнiм
парохiянам, якщоби при конскрипцiї, хто запише
розговiрну мову „руску" добре, ну, а хто Украiнську,
також не зле. (Дуже цiкаво для вас отде, що ви
в теперiшних часах до украiнського народу,
висловлюється iз словом „русскій", але вам ніхто
не дуятть, бочим горнецьна київ, тими тжив.)
А друге, учителька „Буленкова" і „Станiслав
Комарницькі" майже всюди поступають так,
як і повище було згадано, бо коржному говорили
що украiнцiв цiлком нема.
Iдуже дивує нас всiх, що ніби просвiченi люди
могли щось подiбного говорити, а iменно що
нова надана учителька походить з пiд Варшави,
і не довiдалась що в польському Парламентi
є за нятих 30. місць Украiнськими Послами,
і з тiсности до Украiнцiв, побила в школi трох
украiнських дiтей, ніби за те, що не знали
чи Казимира Великі мавдiти.

Громадянин.

Товстiв дня 29/XII 1981 р.

Думанський Петро.

Концерт

Дня 9 грудня 1931 року, до дому
Йосифа Кримицина в Товстім
прийшли конституційні комісарі
і почали виповнювати конституційні
аркуші, коли я звернув увагу комісареві
що моя розмовна мова є українська,
то комісар „Булякова" сказала що їй
по українськи записувати не вільно.
Вона сказала, що записувала вже
по українськи, але по уділенню
головного комісара пана Лябляра,
дістала розказ більше по українськи
не писати, бо не вільно, а 11. рубрику
в конституційнім аркуші, де була написана
розмовна мова українська він скреслив.
В усіх конституційних аркушах доручення"

Товстий дня 15/XII 1931. комісаром „Буляковою"

Йосиф Кримицин

Дня 9 грудня 1931 року до дому Евстахія Хмілєвського, прибув поборчий комісар повиповнював всі рубрики в конституційній анкеті крім 11-ої і сказав мені підписатися, але тільки по польськи. Я сказав йому що по польськи не підпишусь, бо я Українець, то раз, а друге, що 11. (одинайцята) рубрика не є виповнена. Тоді комісар, Станіслав Жанарницький сказав що під Польщею Українців нема, і що в Польщі по українськи не вчать. і не дам підписатися по Українськи. і не хочете підписатися? Я взагалі підпису не потвердив бо анкета не був виповнений.

Львів дня 15/XII 1931.

Евстахій Хмілєвський!

Декларация

Громады Острицкой

высланъ до мѣстнаго священника
в городку Скалатск. пов. . . . . .
у справѣ укрываючой мою вдовою
в Острицкой. —

№	Імя Родичъ	Імя домовн.	число домов.	уваги.
1.	Федорко Василь	Михайло Василь	3.	
2.	Калагур Дмитро	Дмит	1.	
3.	Фонтубецкій Михайло	Василь	1.	
4	Полюк Михайло	Марія	1.	
5.	Веселий Онисим	Катерина Василь	1	вмерла
6.	Гайдук Онисим	Петро Катерина	2.	
7	Гаврилюк Дмитро	Іван	1.	
8	Кулаїшин Василь	Михайло Онисим } Семен	3.	вмерли
9.	Пристайко Михайло	Онисим	1.	
			12.	

10.	Кузьма Марія Михайло	Дочка	1.	
11.	Кузьма Семко	Марія	1	
12.	Калагурський Михайло	Дмитро Іван	2.	
13.	Цибульський Іван	Іван, Дочка Катерина	3.	
14.	Макоберський Василь	Василь, Дмитро	2	
15.	Кулаїщик Михайло	Марія	1.	
16.	Сасюк Олекса	Іван	1.	
17	Самчаковський Микола	Михайло, Катерина Дочка	3.	
18	Кузьма Іван	Катерина Дмитро	2.	
19	Бондур Дмитро	Дмитро	1.	
20	Балда Бондур	Михайло	1.	
21	Бордун Іван	Олекса, Дочка	2.	
22.	Бордун Уласко	Михайло Василь	2.	
23.	Шило Миколо	Михайло Миколо	2.	
24.	Кузьма Андрей	Судить	1.	
25	Дідух Костик	Дмитро	1.	
26.	Кузьо Михайло	Михайло	1.	
27.	Семенчаков Іванко	Іван	1.	
28.	Кулаш Іван	Богдан, Катерина Володимир	3.	
29.	Кузь Бондур	Бондур, Іван	2.	
			39	

30	Войцеховський Бондур	Дочка, Марія	2.	
31	Войцеховський Іван	Іван Дочка	2.	
32	Макоберський Михайло	Дмитро	1.	
33	Бордун Уласко	Олекса Кузьма	1.	онтуз
34.	Кодак Михайло	Михайло	1.	
35	Кулаїщик Павло	Павло.	1.	
36	Бандур Іванко	Катерина	1.	
37	Дідущик Михайло	Григорій	1.	
38	Сасюк Іванко	Марія	1.	
39	Цибульський Миколо	Дочка, Миколо Олекса	3.	
40	Кулаш Бондур	Дочка	1.	
41	Кулаїщик Василь	Михайло Кузьм	1.	онтуз
42	" " "	Марія	1.	онтуз.
43.	Кодак Іван	Василь, Миколо	2.	
44.	Федір Катерина	Дочка, Катерина	2.	онтуз Михайло
45	Андрей Кузьма	Дмитро Іванко Кремтайко	2	онтуз
46	Іван Цибульський	Пилипівна Гусерія	1	онтуз
47	Іван Козіб		1	
48.	Василь Острожки		1	

54/25

64

Спис шкіл в Белзщині.

		мова викладу.			мова викладу.
1.	Белз - місто-двокласна (мужа і жіноча)	—	пол. 31.	Сушно.	пол.
2.	Будомиль	укр.	пол. 32.	Гермаківка (крім. у П.Т.)	укр. —
3.	Вакнів	—	пол. 33.	Грузьків. належить до Белза.	——
4.	Варязь (місто сало)		пол. 34	Гребків	укр. —
5.	Вигнів належить до Белза.		35.	Жологанин	укр. —
6.	Вижники	укр.	— 36.	Кожів. належить до Білого.	
7.	Вижків	укр	— 37.	Грезків.	— пол.
8.	Вороклин		пол.		
9.	Вербівка	укр.	—	ad 8) школу скасовано - нарікання.	
10.	Білий (2 двокласні школи і пол. окремо скасовані)	укр.	і пол.	ad 9) Хочуть здержати школу з двокласовою школою.	
11.	Городище		2		
12.	Гора належить до Белза	——		ad 19.) До школи хочуть 4 польських філій!!	
13.	Глухів	—	пол.	ad 22.) Є 5 польських родин в селі!	
14.	Довжків	укр.	—		
15.	Жвачин	—	пол.	ad 26.) До польської новоутворені школи належить 15-20 дітей.	
16.	Жужіль	укр	—		
17.	Жабче мурованне	—	пол.		
18.	Жуликів	укр.	—		
19.	Косичин	—	пол.		
20.	Лещків.	—	пол.		
21.	Лівче	—	пол.		
22.	Ліски		пол.		
23	Мажнівок	укр	—		
24.	Мигів	укр.	—		
25	Озерців	укр	—		
26.	Прусів (5 двокласових шкіл - нова-ухвалена)	укр.	і пол.		
27	Підвисоцина - до Себеча належить				
28.	Берелинів	укр.	—		
29.	Яструбків	укр.	—		
30.	Себеч	укр.			

Дружок Українського Педагогічного Товариства у Львові

За Ждекасенду Голова.

В. Шевчук секретар.

Декларация 33 дым. 11.

Сельсовет Новгородский

	Имена и звания.	дымы.
1	Анна Евсеевна	1
2	Михаил Павлов	2
3	Михаил Яковлев	1
4	Василь Сабко	1
5	Иван Гудра	3
6	Михаил Плакущий	2
7	Николай Будилко	2
8	Михаил Кресь	2
9	Василь Богдановский	2
10	Иван Булгак	2
11	Михаил Горелко	2
12	Алеко Булка	1
13	Лесько Панас	1
14	Хаська Пристайко	1
15	Вдова Дмитра Лисько	2
16	Иван Брама	1
17	Иван Варовій	2
18	Ефросин Гавриленчиха	1
19	Василь Гавриленчиха	1
20	Василь Щерба	3
21	Федько Ильчишин	1
22	Михал Вітів	1
23	Николай Нос	1
24	Ефросин Пашкей	3
25	Марина Ильчишин	2
26	Ганька Зелізна	2
27	Марина Зелізна	1
28	Федько Біль	2
29	Иван Ворончій	2
30	Мирон Кривенок	1
31	Андрей Чар	1
32	Павло Ярмусь	1
33	Алеко Недрошок	1
		57 душ

Новгородского и Мелитополь.

19./3. 1925.	Cibrana	51	декількарозів	66 днів
"	Березка	51	" "	68 "
"	Малєєва	31	" "	41 "
"	Добрянка	30	" "	42 "
"	Липа	41	" "	60 "
"	Брянська	50	" "	65 "
"	Єлина дан.	51	" "	72 "
"	Трійця	37	" "	51 "
"	Єлина гор.	36	" "	48 "
"	Рудавка	36	" "	52 "
"	Вали Кар.	32	" "	41 "
"	Лисьва гор.	47	" "	66 "
"	Лисьва дан.	39	" "	50 "
25./3.	Кошиль	31	"	43 "
"	Лисьвинка	29	"	42 "
	Бірка місто	17	"	30 "
	Бірка станція	27	"	40 "
	Нове село	24	"	29 "
	Карпинець	6	"	7 "

Добромиль 1 раз. Пов. Бахрах
" " " Двірний помічник

Дод. 1

Інші пункти

АДВОКАТ
ДР. ГР. ОЛ[illegible]ЙЧИК
в Гримайлові.

Шкільний лікбесіда.

До
Повітового Товариства УПШ
Шкільний Інспектор Окружної округи у Львові
Рапорт ч. 10[illegible]

В дні 24/4 1925 р. шкільний інспектор перебував в Скалмі де зібрав громадян довідався про шкідливі для здоров'я дітей звичаї та вказав яким способом можна їх викорінити.

В тім дні перед полуднем він також відвідав 35 хат громадян села Львова, через що запізнився до Гнилокора.

Дізнавшись про шкідливі звичаї, інспектор зібрав громадян та пояснив їм шкідливість цих звичаїв для здоров'я дітей та вказав яким способом можна їх викорінити.

Перелякані громадяни женщини обіцяли перед інспектором слідкувати за своїми дітьми, щоби не мали вошей і очищені голови ставили на огляд до Інспектора в Гримайлові.

Сей мовав списувати на самому
Зкожним подиковго акіть Уго-
Жомі [illegible] обставинами тім,
щоби була саме "руска" школа,
якому не хоче польської, а рівно-
часно свідомі свідки і-рожуміли
щоби саме "польска" застрашію-
вував, щоби присягавши що не
хоче польської школи, а Вони
[illegible] бояли ся
присяги робилися свідомими
своїх обовязків и. інакше
сегае підписував фальшиву
[illegible]
Зкожним вже свідок
тисячно до підпису і слюди
рядно підписували свою
щоби з тої кавести вирвались.
Доперва остаючий з тих запри-
тів, що се буде декларацій
за польською школою, якими
[illegible]
десяти, бо не сказав 20 дітий
в [illegible] школі. –

Дальшу річ се надужиття власти через шкільних польських урядовців до дальшого зарядження з тим, що належали тим на списи в Куратор'ії кождого підписувати свій спосіб польської р. польської.

Додаю, що всяка декларація буде створена уже народом від дітий і що Вчителька по перевідній в вічне описання своїй нинішній рамі декларації дверну як уже обтрединетової.

Дрогомир

IV v 3

Kural. Okr. Szkol. Lwowskiego.
L. 5068/III
Lwów, 3 paźd. 1925.

do
Zarządu Ukr. Tow. Ped. we Lwowie.

Kural. Okr. Szkol. Lwowski oznajmia, że z chwilą udzielenia koncesji na prowadzenie 2 ukr. gimn. wyłącznie z chwilą zakończenia ich tymczasowości, role Towar. Ped. w stosunku do Kural. w sprawach uczniów przejmują jej kierownicy obu ukr. gimnazjów.
Przedstawienie nauczycieli i potwierdzenie do nich należy.
Dlatego Kural. zwraca przedstawione załączone pisma Zarządu z dnia 30/9 1925 l. 348 i prosi o przedstawienie tych spraw kierownikom ukr. gimn., którzy

/.

przedłoża je tutejszemu Kuratorjum z jéj wyjaśnieniem w zatwierdzenia.

Za Kuratora
Mioduszewski.

W sprawie o zbiorowe pozw. o głodowe.

Protokuł
rohatyńskiego wnos.
Kuratora Okręgu Szk.
1926 r. M. I. N. 4709/2.
szkoły w ich gmi.

Wasza Ekscelencyo

Dnia 25. b. m. wyniesiono w Lon
gminnego ogłoszenie, że Kurator Okr.
dworskiego powołanem tu w napisie roz
postanowił podążyć 1-klasową publiczną w
z polskim językiem nauczania w Bonżorie (t.j.
gminie) 2-klasową publiczną szkołą powszechną z ruso
językiem nauczania w jedną szkołę z ważnością od 69
1. września 1926, tudzież z dwujęzycznym wykładem nauki
według rozkładu zgodnie przepisanego rozporządzeniem
Pana Ministra W. R. O. P. z dnia 29. lipca 1925. L. 12236/I.
Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr. 13. poz. 125. str. 228.—

Różnie się tem rozporządzeniem. Pana Kuratora
pokrzywdzonymi w naszych narodowościowych jako też
administracyjno-gminnych prawach, tudzież urzędowe
to rozporządzenie ~~Pana Kuratora~~ jako sprzeczne z dot
tyczącym prawnym stanem szkolnym w naszej
gminie i z ustawą wnosimy do Wysokiego Ministerstwa
przeciwko temu rozporządzeniu następujące

Odwołanie:

I. Jak to już samoczynnie rozporządzenie
dowiadujemy, zostaje szkoła w naszej gminie t.j.
w Bonżorie prawomocnem orzeczeniem b. Rady
Szkolnej Krajowej z dnia 28. listopada 1894 r. L. 28264/94.